

Aktualni portreti

EDUARDO DE FILIPPO
znani umetnik italijanskega gledališča in filma je doživel velik udarec. Med predstavo so mu sporočili, da je njegova desetletna hčerka Luisa umrla. Skušal je predstaviti nadaljevati, pa je ob koncu prvega dejanja popustil.

BRIGITTE BARDOT
o kateri se toliko govori in je postala že nekaj pojm, je pred dnevi po vili sina. Njen mož, ki je bil pred meseci poklican pod orožje, je bil pred kratkim oproščen vojaške službe, zaradi česar se je v Franciji veliko govorilo

GAETANO BALDACCII
je bil do pred tednom dni direktor italijanskega dnevnika Il Giornale. Nenadoma pa so ga doleteli krogi spornosti in v njegovo mesto je bil imenovan bivši socialdemokratski Italio Pietra. Baldacci je bil verjetno, v okviru demokristjanov seveda, preveč pogumen

NISAKO NAGATA
je ob eksploziji atomske bombe v Nagasakiju bila še malo več kot otrok. Atomsko izžarevanje ji je povsem izpodkopalno zdravje. V Moskvi pa so jo zdravili 14 let zdravili in jo ozdravili. Pred kratkim je zapustila moskovsko kliniko

GOSPA LEE
žena Osvolda Leea iz angleškega mesta Birmingham se upravičeno smeje. Njen mož, po poklicu mesar, je na nedeljskih nogometnih stavih dobil 440 milijonov lir. Ves teden je v svoji mesnici sekal meso brezplačno

Sedem dni v svetu

V zvezci z valom antisemitizma so antinacisti zahodnega Berlina priredili predvčerajšnjim demonstracije proti starim in novim nacistom. Množica kakih deset tisoč oseb se je s primernimi napisi in transparenti napotila pred spomenik žrtvam nacizma

Korenine zla
Ze od zadnjih dni preteklega leta mora svetovni tisk na žalost poročati o široko razpredeni akciji bitvij in novih nacistov, ki so iz Nemčije organizirali po vsem svetu protizidovsko kampanjo, s tem da so popisali zidove s protizidovskimi napisi, jih poslikali s kljukastimi križi in začeli pošiljati grozila pisma židovskim osebnostim. Vse se je začelo v Kölnu v Zahodni Nemčiji. Tu so nacisti popisali zidove sinagoge s protizidovskimi gesli in s kljukastimi križi. Od tu se je akcija razširila po vsej Zahodni Nemčiji in nato skoraj po vsem zahodnem svetu in močno tudi po Italiji. Uvodnik Pariza na prvi strani analizira pojav s posebnim ozrom na Italijo, zato obravnavamo tu zadevo s splošnega stališča in s posebnim ozrom na Nemčijo.

Svetovni tisk se sprašuje, ali ne gre za ponovno oživetje nacizma v Zahodni Nemčiji. Dogodki v Zahodni Nemčiji opominjajo, da je antisemitizem v Nemčiji pred 30 leti služil kot prva stopnja nastajanja fašistične ideologije in nastajanje Hitlerjeve nacistične države. Zadnji dogodki so tudi pokazali, da današnja mlada generacija ni zavarovana pred nevarno kilico nacizma in fašizma.

V nekaterih krogih bi hoteli prikazati, da gre samo za manjšo stvar. Ljudi, ki po njihovem mnenju ne predstavljajo prave nevarnosti. V Zahodni Nemčiji je glavni nosilec nacističnih idej enaška stranka rajha, ki šteje okoli 60.000 članov. Na podlagi tega hočejo v nemških odgovornih krogih prikazati, da resne nevarnosti pravzaprav ni. Toda če ne bi bilo Židov, bi reakcionarne sile našle drug način akcije. Ne gre namreč samo za protizidovske akcije, pač pa gre za akcijo proti mednarodnemu pomirjenju in proti prenehanju hladne vojne. Skrbno izvedena organizacija protizidovskih izbruhov v Zahodni Evropi in drugih državah daje policiji ugotoviti, da so pri njej sodelovali že izkušeni nacisti, ki so razpršeni po vsem svetu. Toda kar se dogaja izven Zahodne Nemčije, je delno odmev tega, kar je dejansko v Nemčiji sami. Moskovski radio je ugotovil, da govori v Veliki Britaniji in v Ameriki niso bolj nevarni od rahlega prehlada za zdravega človeka. Toda to, kar je rahel prehlad za Anglijo in Ameriko, je lahko hud primer raka za Zahodno Nemčijo. Adenauerjeva vlada se je zaradi tako skrbno organizirane nacistične akcije zagnala v precej neupravičen položaj. Zaman skušajo nemški vladni krogi prikazati zadevo v povsem napaki luči. Razširilo se namreč tezo, da so vsi akcijo organizirali komunisti, zato da bi diskreditirali zahodnonemško vlado. Toda vse svetovni tisk pravilno poudarja, da je za ta pojava kriva politika same zahodnonemške vlade, ki je bila preveč popustljiva do nacistov. Dolgoletno zaostrovanje odnosov med Vzhodom in Zahodom s hladno vojno je bilo v prid zakrknim nacističnim elementom.

Hladna vojna je omogočila oživetje revanšističnih idej v Zahodni Nemčiji, ki jih je vedno podpiral tudi sam kancler Adenauer. S tem so nastala ugodna tla za strupeno propagando rastiščnih ideologij. Ekstremistična in protikomunistična propaganda ter prepoved komunistične stranke v Zahodni Nemčiji so omogočile okrepitve tistih sil, ki so bile poražene v drugi svetovni vojni. Zaradi tega niso novonacistični izbruhi nevarni samo zaradi gesel, ki jih pišejo in zaradi nacističnih znakov. Fašizem in nacizem, ki sta pahnula svet v prvo svetovno vojno, se ne moreta več ernoiti v nekdanji obliki. Nova akcija kaže predvsem na nevarnost organiziranega delovanja vseh

tistih sil in krogov, ki jih ovirajo politika mednarodnega pomirjevanja in mirovljubnega sožitja, katero bi hoteli onemogočiti. Sprito tega je potrebna odločna borba vseh naprednih in mirovljubnih sil ne samo proti poindencem, ki doseže cilje, pač pa gre za akcijo proti vsem tistim čimbeljem, ki nasprotujejo mirovljubnemu mednarodnemu sodelovanju in pomirjenju, ter proti vsem koreninam tega zla. Brez take akcije bodo vsi policijaki ukrepi in straze okoli sinagog neuporabni.

Adenauer pa s svojimi ministri ne kaže preveč volje, da bi se resno lotil tega vprašanja. Saj tudi njemu ni v interesu, da bi prišlo do pravega pomirjenja na svetu. V zahodnonemškem parlamentu niso slišali do sedaj niti enega protesta proti oživetju nacizma. Večina političnih strank je mnenja, da ni potrebno, da se parlament ukvarja s tem vprašanjem. Tudi predlog, naj bi se ustanovil odbor parlamenta za pobijanje neonacizma, je ostal brez odmeva. Bonnska vlada, ki je pretresla to vprašanje, je prehladala parlamentu, naj čimprej odobri predlog zakona proti-rastiščnim in nacističnemu hujškanju, ki čaka na odobritev od marca lanskega leta. Vlada v vseh svojih izjavah obsoja nacistične in protizidovske izbruhe, toda do sedaj ni nič storila, da to bi preprečila. Ravno nasprotno, sama je s svojo politiko ustvarila sedanje stanje. Socialdemokratska stranka trdi, da sploh niso potrebni novi zakoni, pač pa bi bilo dovolj, da se dosledno in odločno izvajajo dosedajni predpisi. In res bi moral Adenauer predvsem začeti čistko v najvišjih krogih in v vladi sami. Take zahteve prihajajo z vseh strani in predvsem iz tujine. V tem smislu je postavil zahteve tudi v svoji spomeniki razmeteli svetovnega židovskega konoresa Easterman. Spomenico je izročil v četrtak zunanjemu ministru von Brentano, ker ga Adenauer ni hotel sprejeti. Očitno zaradi nacistične preteklosti denauerjevega notranjega ministra Schroederja in ministra za nemške begunce O. berlaenderja ter na državne tajnika Globkeja.

V ponedeljek so v Castellani blizu Alessandrie pokopali dirkača Fausta Coppija, ki je tako naglo podlegel neki zagonetni virusni influenci. Baje bi ga bili zdravniki mogli rešiti, če bi ne bili zgrešili diagnoze

Uporen mislec svojega časa
ALBERT CAMUS

Pretekli ponedeljek se je pri neki avtomobilski nesreči blizu Pariza smrtno ponesrečil francoski književnik Albert Camus, Nobelov nagajenec za leto 1957. Rodil se je 7. novembra 1913 v Mondovi, v Alžiriji, kjer divjajo pogosto boji med Francozi in alžirskimi vstajniki. V času okupacije je sodeloval v odporiškem gibanju, po vojni pa je sodeloval pri listu «Combat», ki je odpiral pomembno vlogo med francoskimi intelektualci. Leta 1947 je izšel njegov roman «Kuga», ki jo mnogi štejejo za eno največjih povojnih francoskih del. Napisal je še nenavadno novelo «Tujec», filozofsko delo «Sizifov mit», dramo «Nesporazum» in «Kaliigulo», Pisma nemškemu prijatelju», dramo «Obsedno stanje» in «Pravičnik», «Uporni človek», «Vskanjanost», roman «Padec», eliznavstvo in krajsteos in druga dela.

Albert Camus je umrl prepozaj, da bi do konca zaključil svoje delo. A čeprav nepopolno, ostaja njegovo ime eno med velikimi imeni svetovne književnosti našega časa. Čeprav ni prišel, ker ni mogel, do popolne resnice, je vendar več kot gotovo, da je svojemu življenju lahko dal polno odvezo v smislu svojih besed. Umetnik lahko v svojem delu uspe ali propade. Njegovo življenje je lahko sijajno ali klavarno. A če si lahko prizna, da je na koncu svojega dolgotrajnega truda o-klajal ali pa zmanjšal suženjske vezi, ki uklepajo ljudi, je svojo umetnost in svoje življenje opravil.

Albert Camus je bil neuklonljivo in uporen mislec svojega časa. Vse njegovo opus je odraz sredine, v kateri je raste in živel. V marsičem nosi zato tudi pečat neke idealistične dezorienteacije zahodnega sveta. Vendar hkrati s svojim geslom, da je bistvo bivanja v uporu, kljub svoji brezizhodni perspektivi, z vsem svojim bistvom veruje v človeka. In njegov končni odgovor v «Kugi» je ta, da je treba delati tisto, iz česar se ne more roditi nikakrno zlo, razumevati sočloveka in mu pomagati.

ter prof. Menšjokovi pravi, da ima možnost zdravljenja določenih vrst rakastih obolenj. Na tiskovni konferenci pa, ki jo je imel predvčerajšnjim sovjetski kancerolog prof. Sjaboda, je rekel, da sicer ne veruje v neko čudežno odkritje, vendar pa da ima kristalasto snov, ki smo jo pravkar omenili, visoke antikancerogene lastnosti. Kristalasto snov so že preizkusili na živalih, sedaj jo bodo preizkusili še na človeku. Prof. Sjaboda pa tudi zatrjuje, da dve kemični snovi, ki so jo nazvali «dopani» in «sarkolizini», dajeta dobre rezultate pri kliničnih zdravljenjih raka.

Do povsem drugačnih torej negativnih zaključkov glede raka so prišli v ZDA. Po njihovem mnenju odpade 53 odst. rakastih obolenj na pljučih na račun tabaka. Od ostalih 47 odst. odpade 4 odst. na enougostojne povzročitelje raka, kar 43 odst. rakastih obolenj na pljučih pa je posledica dima iz tovarniških dimnikov in s tem povsem izgorelih suštane goriv, ki izhajajo iz izpuhov motornih vozil. O tem bi sicer morali še veliko pisati, toda prostor nam danes ne dopušta.

«Kot v vsej medicinski dejavnosti je tudi pri zdravljenju rakastih obolenj tako, da je mnogo več slišati o neuspehih kot pa o uspehih. Menim pa, da so uspehi na vseh področjih medicine dandanes vendar toliko in zavestno naše družbe, da modernizira, razširi in približa ljudem zdravstveno službo, tako očitna, da dejansko ni vzroka, da bi tej službi oporekali zaupanje. Naši javnosti je tudi znano, da smo bili v naši državi doslej, in homo tudi v bodoče, vedno med tistimi, ki sproti slerimo medicinskemu napredku v svetu ter ujavimo vse moderne zdravstvene metode, ne glede na to, če so plod domačih ali tujih znanstvenih dosegov».

Toliko o tem problemu kancerolog dr. Božena Ravnikar. Ob tem pa dodajmo, da je bila v Zagrebu že osnovana strokovna komisija, ki je sestavljajo znani zagrebški otorinolaringologi, kirurgi, fiziologi, rentgenologi, internisti, ginekologi, patologi in psihiatr, torej vsi tisti strokovnjaki, ki bi po ustreznih raziskovalnih delih mogli izreči zadnje besede, ali petrolej vsebuje zdravilni element proti raku ali ne. Leta komisijske poročila, ki so med jemanjem petroleja zabeležili kako izboljšanje, naj se javijo, da bi jih vzeli na pregled in zdravljenje v svojo ustanovo. Hkrati je komisija poslala v Kragujevac, v Ošpionico in Sikole dva zdravnika, ki nista zbrala le podatkov od samih prizadetih pacientov, pač pa tudi vse klinični material v bolnišnicah, kjer so se tri pacienti zdravili in tudi klinični material na beograjski kliniki, kjer so bile pred dvema letoma podvržene najodbojnejšim načinom zdravljenja raka. Sledijo vesti ponovno povzemamo po zadnji številki «Globusa».

Na vprašanje, kakšna in kako je časovno opredeljena reakcija na obsevanje in na druge načine zdravljenja, je dr. Ravnikarjeva odgovorila:

«Običajno se pokaže uspeh zdravljenja nekako šest tednov potem ko smo prekinili obsevanje. Na osnovi dolgotrajnih izkušenj pa moram poudariti, da opažamo pri raku, tako pri onih bolnikih, ki so bili zdravljivi, kot pri onih, ki so bolezen zanemarjali, v določenih fazah obolenja močne nihaje. Tako se večkrat pojavi občutno izboljšanje in vmes močno poslabšanje. Bolezni Zlasi pogosti so taki pojavi pri karcinomu na jajčnikih. Povedati moramo tudi, da ne reagirajo vsi bolniki na zdravljenje enako, da je pri nekaterih zdravljenje bolj učinkovito, pri drugih manj, da pri marsikomu bolezen še dolgo stagnira, ko bi človek že pričakoval poslabšanje. To je posledica še neraziskanih bioloških faktorjev, ki tvorijo protibo-

lezene obrambne sile v telesu. Dejstvo pa je, da dosežemo lepe uspehe pri zdravljenju bolnikov, pri katerih je bolezen pravočasno odkrita, v prvi fazi, ko je še možno popolno ozdravljenje. Nič čudnega ni, da ljudje o ten uspehih manj vedo, saj marsikateremu bolniku ni na tem, da bi obišrno razlagal, kako je obbolel za rakom, pa so ga potem lepo pozdravili».

«Kot v vsej medicinski dejavnosti je tudi pri zdravljenju rakastih obolenj tako, da je mnogo več slišati o neuspehih kot pa o uspehih. Menim pa, da so uspehi na vseh področjih medicine dandanes vendar toliko in zavestno naše družbe, da modernizira, razširi in približa ljudem zdravstveno službo, tako očitna, da dejansko ni vzroka, da bi tej službi oporekali zaupanje. Naši javnosti je tudi znano, da smo bili v naši državi doslej, in homo tudi v bodoče, vedno med tistimi, ki sproti slerimo medicinskemu napredku v svetu ter ujavimo vse moderne zdravstvene metode, ne glede na to, če so plod domačih ali tujih znanstvenih dosegov».

«Pri nas — nadaljuje dr. Ravnikarjeva — bodo, kot slišimo, raziskovali ali v Beogradu ali v Zagrebu, kjer imajo morda možnost za široko eksperimentalno dejavnost, naš inštitut tega ne zmore, ker nima pogojev za preizkuse, ki bi terjali celo ekipo strokovnjakov, moderne laboratorijske naprave in gojišča preizkusnih živali. Niti na misel pa nam ne pride, da bi kar koli znanstveno nepretrkušenega poizkušali na ljudeh».

ALI VEŠ...

— da so ob zaključku ankete, ki jo je organiziral največji panamski list «La Hora», podelili časten naslov «zemske leta» angleški baletki Margot Fonteyn. Simpatije prebivalstva Paname si je pridobila s svojim zadržanjem, ko so jo panamske oblasti aretirale pod obožbo, da je pomagala svojemu možu Robertu Ariasu, da bi strmoglavil vlado.

— da je čevljar Leon Missou iz Limoge, znan kot najstarejši delavec v Franciji, 28. preteklega meseca odložil svoje čevljarstvo orodje in v krogu svoje družine proslavil svoj stoti rojstni dan. V letih, ki jih redkokdo doživi in ko se drugi že davno nahajajo v pokopu, Missou dela vsak dan osem ur v čevljarški delavnici svojega 72-letnega sina in sploh ne misli na pokoj. Zdelo se delati s 16. letom, kar pomeni, da dela nepretrgoma že polnih 84 let.

— da po podatkih tokijske policije dobiva porast kriminalitete med japonsko mladino zaskrbljujoč obseg. V preteklem letu so zaradi raznih kaznivih dejanj aretirali 453.423 japonskih mladincev, kar predstavlja v primeri s številom iz leta 1958 12-odstotno povečanje. Kar je natje, odpade okrog 25 odst. tega dejanskega velikega števila na mladoletnike med 14. in 16. letom.

— da so pred nekaj tedni v Debrečnu avelano proslavili 250-letnico hotela «Pri zlatem biku», enega od najstarejših na Madžarskem. V času borbe za neodvisnost Madžarske v letih 1848-49 je bil v tej zgradbi štab slavnega uporniškega generala Bem. V tem hotelu je tudi veliki madžarski književnik Sidmon Moris napisal svoj roman «Bodi dober do smrti» o življenju debrecinskih študentov. V decembru leta 1944 so se v tem hotelu zbrali prvi predstavniki začasnega ljudske skupščine iz do tedaj osvobojenih krajev dežele.

— da so v nekem nizozemskem mestecu nedavno odprli botanični vrt za slepe. Vse tablice s imeni posameznih rastlin, so izpisane v Braillovi pisaavi. Vse rastline se nahajajo podrgumeter od tal, da bi se jih obiskovalci mogli dotakniti. Izbrali pa so predvsem tiseče rastline.

— da sta sovjetska strokovnjaka Vladimir Demin in Eugenij Aksan, sodelavca astronomskega inštituta «Sternberg» v Moskvi, zgradila stroj, s katerim je moč hitreje kot z elektronskimi računalniki stroji določati krožne poti umetnih zemeljskih in Luninih satelitov.

Radio in televizija
Nedelja, 10. januarja 1960

Radio Trst A 8.00 Jutranja glasba: 9.00 Kmetijska oddaja: 9.30 Slovenski molitvi: 12.15 Za vas: 12.40 Novosti v jazzu: 13.00 Kdo, kdaj, zakaj: 13.30 Glasba po željah: 15.00 Mojstri jazz: 15.20 Slovenski solisti: 15.40 Harmonikon Lar: 16.00 Glasbeni popoldan: 16.40 Pisma tujakom: 17.00 Zadevi Pinedus, igra v dveh dejanjih Paola Levija: 19.15 Pestra glasba: 20.00 Sport: 20.30 Orkester Les Baxter: 21.00 Pesniki: Josip Murn: 21.25 Slov. zborov: 21.55 Glasba: 22.00 Nedelja v sportu: 22.40 Planistika Cavar: 23.00 Kladnolist Goodman: 23.30 Nočni ples.	Trst 9.30 «Dance» na igrišču: 10.00 Glasbeni popoldan: 10.40 Pisma tujakom: 11.00 Zadevi Pinedus, igra v dveh dejanjih Paola Levija: 19.15 Pestra glasba: 20.00 Sport: 20.30 Orkester Les Baxter: 21.00 Pesniki: Josip Murn: 21.25 Slov. zborov: 21.55 Glasba: 22.00 Nedelja v sportu: 22.40 Planistika Cavar: 23.00 Kladnolist Goodman: 23.30 Nočni ples.	Koper Poročila v slovenščini: 7.30. 12.30, 19.15, 23.30. Poročila v slovenščini: 13.30. 19.00-7.15 Prenos RL: 7.15 Jutranja glasba: 8.00 Domače novice: 8.05 Kmetijska oddaja: 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro: 9.00 Reportaža: «Porotno» v zimakem soncu: 19.15 Zabavni zvoki: 10.00 do 10.30 Prenos RL: 10.30 Operni spevi: 11.00 Do sledeč: 11.15 Nedeljski koncert: Brahms, Dvorak, Malat, Debussy: 12.10 Glasba po željah: 12.40 Tedenski politični pregled: 13.30 «Sosedni kraj» in ljudski glasbo po željah: 15.10 Za vas smo izbrali: 16.00-19.00 Prenos RL: 19.00 Sportna nedelja: 19.10 Glasbeni intermez: 19.30-22.15 Prenos RL: 22.15 Plesna glasba.	Nacionalni program 7.30 Orkestrska glasba: 11.15 do 11.30 Rafaela Cantonio: «10 Teveta»: 12.10 Znanje po pevke, pojejo Consolini, Piero, Torielli: 14.30 Opera glasba: 15.15 Vse nogomet: Sportne kronike o tekah Serie A: 17.15 Srečanje s Pearl Bucko: 17.45 Simfončni koncerti: Beethoven: 19.30 Sportni dan: 20.00 Spomini iz New Yorka: 21.00 «Zivel sneg», režija Pino
II. program 8.00 Glasbeni popoldan: 10.40 Pisma tujakom: 11.00 Zadevi Pinedus, igra v dveh dejanjih Paola Levija: 19.15 Pestra glasba: 20.00 Sport: 20.30 Orkester Les Baxter: 21.00 Pesniki: Josip Murn: 21.25 Slov. zborov: 21.55 Glasba: 22.00 Nedelja v sportu: 22.40 Planistika Cavar: 23.00 Kladnolist Goodman: 23.30 Nočni ples.	III. program 16.15 Glasbeni popoldan: 10.40 Pisma tujakom: 11.00 Zadevi Pinedus, igra v dveh dejanjih Paola Levija: 19.15 Pestra glasba: 20.00 Sport: 20.30 Orkester Les Baxter: 21.00 Pesniki: Josip Murn: 21.25 Slov. zborov: 21.55 Glasba: 22.00 Nedelja v sportu: 22.40 Planistika Cavar: 23.00 Kladnolist Goodman: 23.30 Nočni ples.	Slovenija 6.00-6.30 Glasba po željah: 6.30 Z glasbo v dobro voljo: 7.35 Pihalne gode v zabavnem tonu: 8.00 Mladinska radjska igra: Rizevo drevo: 8.35 M. Vodopivec: 7.00 Glasbeni popoldan: 10.40 Pisma tujakom: 11.00 Zadevi Pinedus, igra v dveh dejanjih Paola Levija: 19.15 Pestra glasba: 20.00 Sport: 20.30 Orkester Les Baxter: 21.00 Pesniki: Josip Murn: 21.25 Slov. zborov: 21.55 Glasba: 22.00 Nedelja v sportu: 22.40 Planistika Cavar: 23.00 Kladnolist Goodman: 23.30 Nočni ples.	Ital. televizija 10.15 14.30 in 19.15: 12.15 do 13.15 Trideseto smučarsko prvenstvo v Lauberhornu: 15.30 do 16.30 Sportno popoldne: 17.30 TV za mladino: Praznični dan, oddaja pripravil W. Marchelli: 16.30 TV dnevnik: 18.40 Kronika športnega dogodka: 19.30 «Kizajaleca», televizijska zgodba v režiji Geor. ga Archaibauda: 19.55 Ritmi: 20.10 Slovenski filmov po «Inoma in «Sfido»: 21.00 «Sera ta di gala»: 21.10 «Vredje 20 stoletja»: 21.15 «Vredje 20 stoletja»: 21.20 «Vredje 20 stoletja»: 21.25 «Vredje 20 stoletja»: 21.30 «Vredje 20 stoletja»: 21.35 «Vredje 20 stoletja»: 21.40 «Vredje 20 stoletja»: 21.45 «Vredje 20 stoletja»: 21.50 «Vredje 20 stoletja»: 21.55 «Vredje 20 stoletja»: 22.00 «Vredje 20 stoletja»: 22.05 «Vredje 20 stoletja»: 22.10 «Vredje 20 stoletja»: 22.15 «Vredje 20 stoletja»: 22.20 «Vredje 20 stoletja»: 22.25 «Vredje 20 stoletja»: 22.30 «Vredje 20 stoletja»: 22.35 «Vredje 20 stoletja»: 22.40 «Vredje 20 stoletja»: 22.45 «Vredje 20 stoletja»: 22.50 «Vredje 20 stoletja»: 22.55 «Vredje 20 stoletja»: 23.00 «Vredje 20 stoletja»: 23.05 «Vredje 20 stoletja»: 23.10 «Vredje 20 stoletja»: 23.15 «Vredje 20 stoletja»: 23.20 «Vredje 20 stoletja»: 23.25 «Vredje 20 stoletja»: 23.30 «Vredje 20 stoletja»: 23.35 «Vredje 20 stoletja»: 23.40 «Vredje 20 stoletja»: 23.45 «Vredje 20 stoletja»: 23.50 «Vredje 20 stoletja»: 23.55 «Vredje 20 stoletja»: 24.00 «Vredje 20 stoletja»: 24.05 «Vredje 20 stoletja»: 24.10 «Vredje 20 stoletja»: 24.15 «Vredje 20 stoletja»: 24.20 «Vredje 20 stoletja»: 24.25 «Vredje 20 stoletja»: 24.30 «Vredje 20 stoletja»: 24.35 «Vredje 20 stoletja»: 24.40 «Vredje 20 stoletja»: 24.45 «Vredje 20 stoletja»: 24.50 «Vredje 20 stoletja»: 24.55 «Vredje 20 stoletja»: 25.00 «Vredje 20 stoletja»: 25.05 «Vredje 20 stoletja»: 25.10 «Vredje 20 stoletja»: 25.15 «Vredje 20 stoletja»: 25.20 «Vredje 20 stoletja»: 25.25 «Vredje 20 stoletja»: 25.30 «Vredje 20 stoletja»: 25.35 «Vredje 20 stoletja»: 25.40 «Vredje 20 stoletja»: 25.45 «Vredje 20 stoletja»: 25.50 «Vredje 20 stoletja»: 25.55 «Vredje 20 stoletja»: 26.00 «Vredje 20 stoletja»: 26.05 «Vredje 20 stoletja»: 26.10 «Vredje 20 stoletja»: 26.15 «Vredje 20 stoletja»: 26.20 «Vredje 20 stoletja»: 26.25 «Vredje 20 stoletja»: 26.30 «Vredje 20 stoletja»: 26.35 «Vredje 20 stoletja»: 26.40 «Vredje 20 stoletja»: 26.45 «Vredje 20 stoletja»: 26.50 «Vredje 20 stoletja»: 26.55 «Vredje 20 stoletja»: 27.00 «Vredje 20 stoletja»: 27.05 «Vredje 20 stoletja»: 27.10 «Vredje 20 stoletja»: 27.15 «Vredje 20 stoletja»: 27.20 «Vredje 20 stoletja»: 27.25 «Vredje 20 stoletja»: 27.30 «Vredje 20 stoletja»: 27.35 «Vredje 20 stoletja»: 27.40 «Vredje 20 stoletja»: 27.45 «Vredje 20 stoletja»: 27.50 «Vredje 20 stoletja»: 27.55 «Vredje 20 stoletja»: 28.00 «Vredje 20 stoletja»: 28.05 «Vredje 20 stoletja»: 28.10 «Vredje 20 stoletja»: 28.15 «Vredje 20 stoletja»: 28.20 «Vredje 20 stoletja»: 28.25 «Vredje 20 stoletja»: 28.30 «Vredje 20 stoletja»: 28.35 «Vredje 20 stoletja»: 28.40 «Vredje 20 stoletja»: 28.45 «Vredje 20 stoletja»: 28.50 «Vredje 20 stoletja»: 28.55 «Vredje 20 stoletja»: 29.00 «Vredje 20 stoletja»: 29.05 «Vredje 20 stoletja»: 29.10 «Vredje 20 stoletja»: 29.15 «Vredje 20 stoletja»: 29.20 «Vredje 20 stoletja»: 29.25 «Vredje 20 stoletja»: 29.30 «Vredje 20 stoletja»: 29.35 «Vredje 20 stoletja»: 29.40 «Vredje 20 stoletja»: 29.45 «Vredje 20 stoletja»: 29.50 «Vredje 20 stoletja»: 29.55 «Vredje 20 stoletja»: 30.00 «Vredje 20 stoletja»: 30.05 «Vredje 20 stoletja»: 30.10 «Vredje 20 stoletja»: 30.15 «Vredje 20 stoletja»: 30.20 «Vredje 20 stoletja»: 30.25 «Vredje 20 stoletja»: 30.30 «Vredje 20 stoletja»: 30.35 «Vredje 20 stoletja»: 30.40 «Vredje 20 stoletja»: 30.45 «Vredje 20 stoletja»: 30.50 «Vredje 20 stoletja»: 30.55 «Vredje 20 stoletja»: 31.00 «Vredje 20 stoletja»: 31.05 «Vredje 20 stoletja»: 31.10 «Vredje 20 stoletja»: 31.15 «Vredje 20 stoletja»: 31.20 «Vredje 20 stoletja»: 31.25 «Vredje 20 stoletja»: 31.30 «Vredje 20 stoletja»: 31.35 «Vredje 20 stoletja»: 31.40 «Vredje 20 stoletja»: 31.45 «Vredje 20 stoletja»: 31.50 «Vredje 20 stoletja»: 31.55 «Vredje 20 stoletja»: 32.00 «Vredje 20 stoletja»: 32.05 «Vredje 20 stoletja»: 32.10 «Vredje 20 stoletja»: 32.15 «Vredje 20 stoletja»: 32.20 «Vredje 20 stoletja»: 32.25 «Vredje 20 stoletja»: 32.30 «Vredje 20 stoletja»: 32.35 «Vredje 20 stoletja»: 32.40 «Vredje 20 stoletja»: 32.45 «Vredje 20 stoletja»: 32.50 «Vredje 20 stoletja»: 32.55 «Vredje 20 stoletja»: 33.00 «Vredje 20 stoletja»: 33.05 «Vredje 20 stoletja»: 33.10 «Vredje 20 stoletja»: 33.15 «Vredje 20 stoletja»: 33.20 «Vredje 20 stoletja»: 33.25 «Vredje 20 stoletja»: 33.30 «Vredje 20 stoletja»: 33.35 «Vredje 20 stoletja»: 33.40 «Vredje 20 stoletja»: 33.45 «Vredje 20 stoletja»: 33.50 «Vredje 20 stoletja»: 33.55 «Vredje 20 stoletja»: 34.00 «Vredje 20 stoletja»: 34.05 «Vredje 20 stoletja»: 34.10 «Vredje 20 stoletja»: 34.15 «Vredje 20 stoletja»: 34.20 «Vredje 20 stoletja»: 34.25 «Vredje 20 stoletja»: 34.30 «Vredje 20 stoletja»: 34.35 «Vredje 20 stoletja»: 34.40 «Vredje 20 stoletja»: 34.45 «Vredje 20 stoletja»: 34.50 «Vredje 20 stoletja»: 34.55 «Vredje 20 stoletja»: 35.00 «Vredje 20 stoletja»: 35.05 «Vredje 20 stoletja»: 35.10 «Vredje 20 stoletja»: 35.15 «Vredje 20 stoletja»: 35.20 «Vredje 20 stoletja»: 35.25 «Vredje 20 stoletja»: 35.30 «Vredje 20 stoletja»: 35.35 «Vredje 20 stoletja»: 35.40 «Vredje 20 stoletja»: 35.45 «Vredje 20 stoletja»: 35.50 «Vredje 20 stoletja»: 35.55 «Vredje 20 stoletja»: 36.00 «Vredje 20 stoletja»: 36.05 «Vredje 20 stoletja»: 36.10 «Vredje 20 stoletja»: 36.15 «Vredje 20 stoletja»: 36.20 «Vredje 20 stoletja»: 36.25 «Vredje 20 stoletja»: 36.30 «Vredje 20 stoletja»: 36.35 «Vredje 20 stoletja»: 36.40 «Vredje 20 stoletja»: 36.45 «Vredje 20 stoletja»: 36.50 «Vredje 20 stoletja»: 36.55 «Vredje 20 stoletja»: 37.00 «Vredje 20 stoletja»: 37.05 «Vredje 20 stoletja»: 37.10 «Vredje 20 stoletja»: 37.15 «Vredje 20 stoletja»: 37.20 «Vredje 20 stoletja»: 37.25 «Vredje 20 stoletja»: 37.30 «Vredje 20 stoletja»: 37.35 «Vredje 20 stoletja»: 37.40 «Vredje 20 stoletja»: 37.45 «Vredje 20 stoletja»: 37.50 «Vredje 20 stoletja»: 37.55 «Vredje 20 stoletja»: 38.00 «Vredje 20 stoletja»: 38.05 «Vredje 20 stoletja»: 38.10 «Vredje 20 stoletja»: 38.15 «Vredje 20 stoletja»: 38.20 «Vredje 20 stoletja»: 38.25 «Vredje 20 stoletja»: 38.30 «Vredje 20 stoletja»: 38.35 «V

ŠILING

Trije stari možje so se deli na valobranu pristanca Kilmillick, kazali morju hrbet, vasi in soncu pa svoje obraze. Z morja je pihjal lahen veter in prinašal sladkoben solnat vonj po morski travi, ki jo je poljubilo sonce. Vas pred njimi je bila vsa mirna. Nič se ni premaknilo, le lenoben modrikast dim se je vrtel nad ostalima dvema, ki sta opazovala one z ladje, kako se pripravljajo, da bi stopili na kopno. Lepa stvarca, takšna jahta, je dejal Brian Manion, postaren dečko s krivo nogo in bulc za desnim ušesom. «Hoja, je dejal, »drževanje takšne ladije velja brskone lep kup denarja! Kar poglejte si blestečo medenino in skoz lino vidi celo preprogo na podu v kabini! Ej, fantje!»

Nenadoma so zašustela jadra in majhna, bela jahta je zavila krog roba valobrana ter se postrani približala. Trije stari so naglo vstali in stopili po sovotnostnem prahu prav do roba valobrana ter se zazirali v jahto. Patsy Conroy, najvstarejši med njimi, je ujel vrv in privezal jahto. Zatem se je vrnil in spet pridružil ostalima dvema, ki sta opazovala one z ladje, kako se pripravljajo, da bi stopili na kopno. Lepa stvarca, takšna jahta, je dejal Brian Manion, postaren dečko s krivo nogo in bulc za desnim ušesom. «Hoja, je dejal, »drževanje takšne ladije velja brskone lep kup denarja! Kar poglejte si blestečo medenino in skoz lino vidi celo preprogo na podu v kabini! Ej, fantje!»

«Tale bi si želel teden dni za ribarjenje,» je dejal Mick Feeney in glasno puhnil skozi svoj dolg, rdeči nos. Videti je bilo, da mu besta veliki, rdeči obrbje, sinji očesi zdrslili iz jamic, tako ju je izbuljili. Z obema rokama je objel drzja svoje palice, se razkočal in strmel v jahto.

Patsy Conroy je molčal. Stal je malce odmaknjen in zataknil roke za pas. Čeprav jih je imel dvaindesdemdeset, je stal ravno in tihi ročen ter zivahen, toda njegov obraz je bil rumen in razbrzdani kakor star pergament in starčevski smeh je razkrival brezobne, rdeče celjosti. Mali očesi pod kosatimi, belimi obrvmi sta premeteno napolnili po jahti, kakor da nameravata kaj smukniti. Nosil je rumen šal, ki si ga je kljub vročini vidno znova zavezaval krog vratu.

«Kje je najbližja krčma?» je zanosljivo rekel eden od moških v beli platneni stajci in hlačah, ki je stal na krovu jahte.

Stari so mu povedali — vsi trije istočasno.

«Pridi, Totty, da napravimo požirek,» je dejal rdečelonec.

«Prav,» je dejal drugi.

Ko je rdečelonec plezal po železni lestvi na pomol, ni bil iz žepa padel šiling. Nosišeno je padel na majhen zvitek vrvi, ki je ležal ob opodnem delu lestve na krovu. Rdečelonec ni ničesar opazil in odšel s svojim prijateljem po pomolu. Trije stari, pa so vse videli, vendar rdečelonec niso opazili. Tudi med seboj niso spregovorili. Brž ko je šiling pristal na majhnem zviku in svetiljajoč se obležal, jim je postalo tako mučno, da ro nemeli in niso mogli več zbrati misli. Vsi so brez pogleda šiling s hlastnim, skrivnim pogledom in se potem zazrli drugam, tako kakor pes, ki vidi v grmu zajca, obstoji in onemi z dvignjeno tace ter opazuje zajca, čeprav zre na videz drugam.

Vsi trije stari so vedeli, da sta ostala dva videla šiling, vendar pa je vsak zase molčal v tišem upanju, da bo odkritje ostalo njegova skrivnost. Vsa izmed njih je vedel, da ni mogoče splezati po železni lestvi na krov, pobrati šiling in se vrniti na valobran, ne da bi ga pri tem odkrili. Kajti v kajuti je bil moški z okroglo belo čepico, ki je nekaj delal. V predelkih nekaj minut se je pri okencu opazovala njegova bela čepica in slišati je bilo šumenje kalor pri pomivanju ali podobnem opravilu. Šiling pa je ležal in dva čevlja od okenca. In stari — izvedimo morda Patsyja Conroya — so bili prestari, da bi splezali navzdol in navzgor po lestvi. Sicer pa je vsako vedelo, da bi tudi v primeru, če nikogar ne bi bilo v kajuti in bi lahko zlezli po lestvi, ostala dva preprečila tretjemu, da bi pobral šiling, saj je vsak zase sklenil, da ga drug ne sme dobiti, če ga že on sam ne more. In vendar je bila mikavost blestečega šilinga tako velika, da so vsi trije z divje utripajočimi

srcom in vročnimi možgani strmeli v stvari, ki so ležale v neposredni bližini šilinga. Boljšali so, oviti v mučen molk, ki se jim je zdel glasen in hrupen kakor razvnet in sovražen pogovor. Hrušč, ki ga je povzročal Mick Feeney, kadar je prhnil skozi nos, je ostalima dvema prav razločno razodeval, kaj ima v mislih, prav tako kot če bi jima vse pojasnil počasi in razločno. Brian Manion je ves čas krillil z rokama krog sebe in tri dni ob dan, ostala dva pa sta vse to slišala in preklinjala njegovo pogoltnost. Le Patsy Conroy je bil tiho in prav ta molk se je zdel ostalima dvema glasen in umazan, ker nista mogla razbrati, kakšni načrti se podede po njegovi prebrisani glavi.

Sonce pa je gredo. In slani, zdravi morski zrak je žejal. In pri Kellyju so imeli imeniten, hladen, peneč se porter. In vse to je bilo tako močno, da nihče izmed starcev še pomislil ni, da bi utegnili šiling pripasti drugemu. Da, bilo je tako močno, da so se zmiravali drug nad drugim zaradi skoposti. V njihovih srcih se je porodilo skorodna nekaj morilnega. Tako so pretekle tri minute. Obeh ladijskih lastnikov ni bilo več videti. Brian Manion in Mick Feeney sta drgetala in iz ust jima je pričurila slina.

Tedaj pa se je Patsy Conroy sklonil in pobral z valobrana kos kremenca. Vrgel ga je na palubo. Ostala dva starca sta neodločno zamahnila z rokama, kakor da hočeta odriniti kremenec s svojima palicama — kretnja je bila neumna in nehotna. Zatem sta zlezla vase in podbradka sta se jima povesila.

Patsy Conroy je spregovoril: «Ohej!» je zavpil skozi trobljo med dlanmi. Bledolichen, čemerem moški z brisavo ob boku je stopil na drugo stopnico v odprtini. «Kaj je?» je vprašal.

«Oprostite mi, prosim, gospod,» je dejal Patsy Conroy, «mar bi mi pobrali šiling, ki mi je pravkar padel iz roke?»

Moški je prikimal, pobral šiling, zamrmral: «Ujemite ga!» in ga vrgel na valobran. Patsy je hvalno prijel za rob čepice in se sklonil, da bi pobral šiling. Oba starca sta bila tako prepaščena, da ga sploh nista skušala prehiteti. Glejala sta, kako je Patsy pljunil nanj in ga vtaknil v žep. Glejala sta, kako je odšel po pomolu ter se glasno useknil, in zrla v njegovo suhljato, sivo postavso s sivim hrbotom in rumenim volnenim šalom, ki se je premikala ravno kakor sveča in slovesno kot policist.

Potem sta se spogledala; obraza sta se jima skremžila od jeze. In zatem sta nahlrnila drug drugega: «Čemu ga nisi pograbil, ti bedak?»

LIAM O'FLAHARTY

«SILNI BIČ» DANES V AVDITORIJU

Prizor iz mladinske igre Danila Gorinska «Silni bič», ki je danes dvakrat — ob 15.30 in ob 19. uri — na sporedu v Avditoriju

JUKIO MIŠIMA, PREDSTAVNIK POVOJNE KNJIŽEVNOSTI NA JAPONSKEM

Nosilec optimizma in vedrosti v moderno japonsko literaturo

(Z uporabo pisma J. Mišime Žiki Todoroviću)

Jukio Mišima ima komaj 35 let, a je že postal eden izmed najbolj poznanih japonskih pisateljev. Za njegova dela kažejo v zadnjem času mnogo zanimanja v Ameriki, pa tudi v drugih državah. On je eden od mladih pisateljev, ki je po vojni prinesel v sodobno japonsko književnost »ljubezen in optimizem, duha, vedrost in bolj zdravo literarno podjetnost«.

Dejstvo je, da je bila književnost Japonske po porazu v drugi svetovni vojni pod vplivom komaj prestanega zloma mračna in nanašala se je večinoma na vojaško življenje in vojne dogodivščine.

Mladi japonski književnik Mišima je doslej napisal osem romanov, blizu sedemdeset pripovedi, večje število esejev, nad dvajset dram. Vsega skupaj je objavil sedemdeset knjig, toda če bi izdali vsa njegova dela z vsem, kar je sploh napisal po revijah in listih in kar je posebej objavil bi Mišima lahko imel v svoji biblioteki nad 50 zvezkov lastnih del.

Mišima pravi, da so ga navdušili grški klasiki in nemški pesnik Goethe. Prej so ga na Japonskem imeli za entelastičnega pisatelja. Toda pred nekaj leti je začel Mišima sam razmišljati o nemem nasprotju njemu samemu in tako se je ustavil ob ideji o romanu, ki bi ga zgradil »samo v sijajni svetlobi«. Tako je nastal roman »Šumenje valov«, ki ga je mlada japonska

generacija pozitivno sprejela. Navdahnjen po lepoti marmornih spomenikov antične Grčije ki jo je

Mišima obiskal, je v svojem romanu, kot sam trdi, poskušal, da poudari vero v človeško bitje tako, kot se nam to pojavlja. Sodob-

ni pisatelj Mišima si prizadeva, da najde ravnotežje med poskusi, da predstavi ljudi take, kakršni so, da veruje vanje in da istočasno odkrije nekaj, kar se globoko v njih skriva.

Jukio Mišima je uvedel precej novega tudi v sam sodobno japonsko dramsko književnost. Znan je, da daje japonska drama prvenstvo igralcu in pozornosti ter se po tem bistveno razlikuje od ostale dramske umetnosti v svetu. Na Japonskem poteka drama od »Noha« v XV. stoletju ter od »Kabukija« v XVII. stoletju. Neki sodobni ameriški kritik trdi, da je popularnost japonskih Noh-dram, čeprav so imele svojo zlato dobo pred petsto leti in prej, danes večja kot kdaj koli prej. K vsepu te njihove vitalnosti je prispeval tudi Jukio Mišima, ki se vrača k Noh-tradiciji.

Pet Mišimovih dram, prevedenih v angleščino, predstavlja epet modernih Noh-dram. Igrajo jih v Ameriki in še na nekatere svetovnih odrih. Ko polasnjujejo, zakaj Mišima uporablja tradicionalno Noh-obdelavo, vzporejajo kritiki njegovo pristopanje k preteklosti z metodo Berta Brechta, Cocteauja in O'Neila. Noh-drame so prežete z budistično filozofijo srednjega veka in Mišima je začutil, da so mnogo bližje

današnjemu japonskemu človeku kot pa Kabuki-drame, v katerih prevladuje morala starih samurajev. Književnik je uspešno izkoristil stare naslove ter nekatere zaplete ter prilagodil Noh sodobnemu življenju. Pravi, da je pri tem svojem delu odkril trajnejše kvalitete Noha.

Jukio Mišima je pisal iz Tokia: — V začetku se mi je zdelo, da mi je bilo pisanje romanov zelo naravno, toda postopno sem spoznaval, da na ta način ne morem zadovoljiti svojega apetita romanopisca in začel sem se zanimati za dramo.

Od tujih romanopiscev me je najbolj impresioniral Thomas Mann, v japonski književnosti pa je bil name najmočnejši vpliv Ogaia Morija. Sicer pa so po mišljenju Jukia Mišime na povojne japonske pisatelje najbolj vplivali klasični in moderni pisatelji same Japonske, nato Thomas Mann, James Joyce in Oscar Wilde.

Mišima piše nadalje: — Sodobna japonska literatura se dobro razvija. Vsi mladi pisatelji japonske poskušajo, da se lotijo stvarnosti ljudskega življenja. Po drugi strani pa ni mogoče oporekati, da odpada resnost težave, v katero smo zabredli zaradi razlike v dialektih japonskega jezika.

Svetovna književnost začena po mojem mišljenju stopati na skupne osnovne, vendar si usojam reči, da je neka vrsta provincializma oziroma lokalizma ali še bolj široko: nacionalne specifičnosti v literaturi potrebna.

Če bi smel odgovoriti na vprašanje, kaj bi od svojih del priporočil za svetovno antologijo, bi se odločil za svoje delo »Zlata hiša«.

Ta Mišimov roman in njegov drugi roman »Izpoved neke maskve« sta izšla ne prav dolgo tega v New Yorku ter v nekaterih velikih svetovnih centrih.

Slavno gledališče v Bayreuthu, ki ga je dal zgraditi Richard Wagner za uprizarjanje svojih del in del največjih nemških skladateljev

bodo nastopili deloma isti pevec kot v »Siegfriedu«. Predvsem bo ostal isti Siegfried — Wolfgang Windgassen, namesto Lyane Synek pa bo Brunhilda Astrid Varney. Ponovno bo kar v treh vlogah nastopila Nada Puttar. Glasbeno in režijsko vodstvo je isto kot pri »Siegfriedu«.

Naslednje predstave te opere bodo še 15., 17. in 19. t.m., nakar bo v soboto 23. januarja premiera Bizetove »Carmen«.

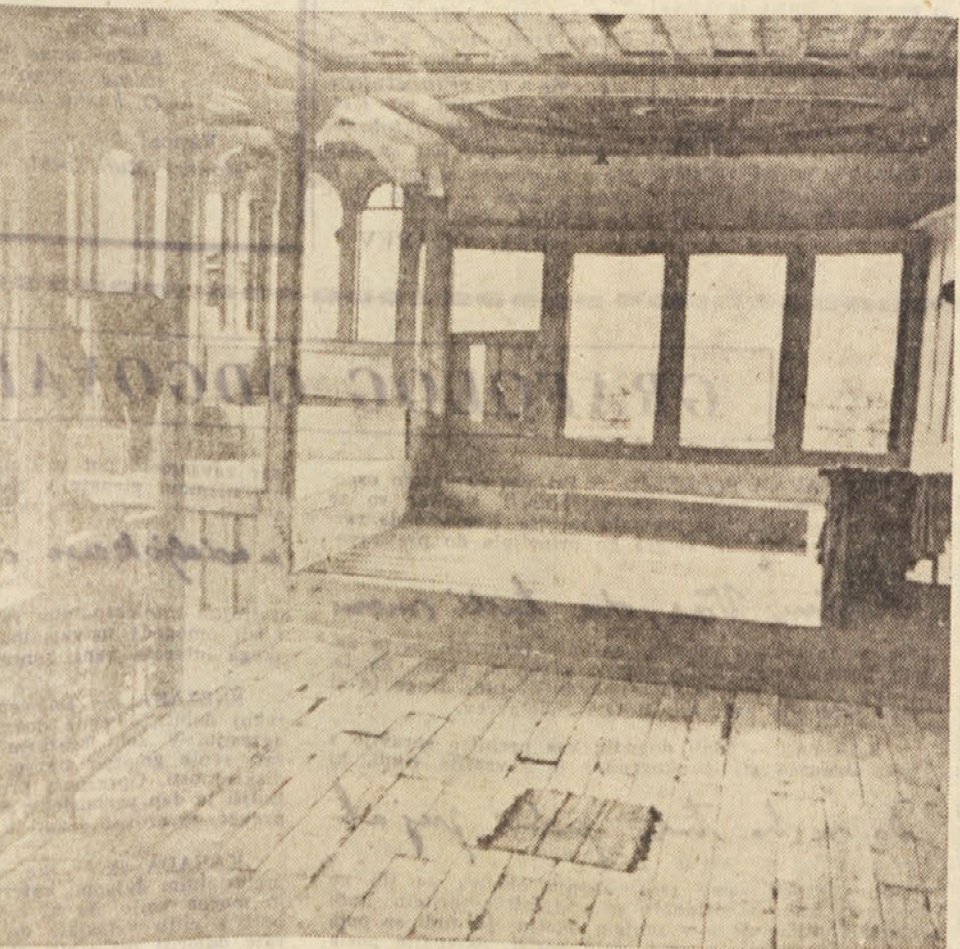

NADA PUTTAR

bivša članica zagrebškega opernega gledališča (nastopila je že tudi v Trstu na koncertu Glasbene Matice) poje v obeh Wagnerjevih operah, ki sta sedaj na sporedu v gledališču »Verdi«.

Dušan Grabrijan, Kako je nastajala naša sodobna hiša

(Izdala »Mladinska knjiga«, Ljubljana 1959)

Makedonski čardak (soba) v treh nivojih. Debar. (Iz knjige »Kako je nastajala naša sodobna hiša«)

V zadnjem času se je na slovenskem knjižnem trgu pojavilo več knjig s področja arhitekture. Take in tolikšne založniške dejavnosti te vrste si včasih na Slovenskem skoraj ne bi mogli zamisljati.

V našem listu smo že pred časom opozorili na monumentalno knjigo »Arhitektura Bosne i put u suvremeno« (napisana v srbohrvaščini in angleščini, a izšla je v Ljubljani pri Državni založbi), katere avtorja sta Dušan Grabrijan in Jura Neidhardt. Ze ta knjiga je izšla (l. 1957) precej po Grabrijanovi smrti, ki je umrl že leta 1952. Ze leta 1955 je Državna založba v Ljubljani izdala tudi knjigo »Makedonska kuća i prelaz stare orijentalne u savremenu evropsku kuću ter makedonski prevod te knjige. Očitno pa je v avtorjevi zapuštnini ostalo še precej materiala, da je bilo mogoče sedaj (sicer že l. 1959) izdati novo knjigo, »Kako je nastajala naša sodobna hiša«. Dušan Grabrijan je pač moral imeti knjigo že skoraj pripravljeno, ako je že l. 1951 napisal uvod, računajoč prav na založbo »Mladinska knjiga«, ki jo je sedaj res izdala. Dobrišen delež pri pripravi knjige pa ima akademski slikar prof. Zoran Didek. Dušan Grabrijan je v svojem uvodu h knjigi pove-

dal nekaj misli, ki jih je vredno ponoviti. V hiši preživi človek vsaj polovico svojega življenja in ima zato najožji odnos do nje. V hiši pa so tudi zarodki elementov vse ostale arhitekture. Potem ko poudarja važnost razvoja izkušnje, pravi, da je treba vzporediti lastno in tujo izkušnjo. Pogoji, iz katerih izhaja hiša, pa so rezultat borbe z okolico, klimo, materialom, odraz raznih ljudskih navad, razvoja tehnike in družbene strukture. Upoštevajoč nove pridobitve v širokem svetu, je treba vendar ostati v soglasju z obstoječimi pogoji, ostati z koreninami v lastni grudi. Odpraviti, kar je nazadnjaškega, ohraniti pozitivne prejšnje vrednosti in okristiti se z novimi.

«Gotovo bo nekoč tehnika, pravi Grabrijan, premagala razlike, ki danes še obstajajo med kontinenti, in gotovo bo takrat arhitektura bolj enotna, ali pot do tega je še dolga. Nova tehnika bo obsegala izkušnje mnogih parcialnih kultur, na nas pa je, da prispevamo svoj delež, saj imamo vendar kaj pokazati.

Funkcionalni odnosi? Ne moremo delati silo materialu, konstrukciji, človeku in naravi. Ne moremo zaradi »prostorov« strpati shrambo v omaro. Ne moremo zaradi ljudje simetrije trgati prostorov, ki so med seboj v funkcionalni odvisnosti, samo zato, da jih lahko razporedimo okrog osti. To so formalizmi, značilni za arhitekturo iz dobe propadanja. V zdravi dobi je bila arhitektura vedno funkcionalna, to velja še prav posebno za primere iz naše dediščine. Avtor pravi sam v uvodu, da lahko knjiga koristi mladini srednje in višje stopnje — dijakom srednje in slušateljem prvih semestrov visoke tehnične šole, abiturientom na razpotju v orientacijo in morda amaterjem, ki se želijo poučiti v vprašanjih sodobne hiše. Prav poudarja Grabrijan, da živimo na čudoviti zemlji, na uporabo nam je bogata dediščina. Imamo fevdalne dvorce in gradove in neekskluzivne domove, ki danes, žal, se niso raziskani; preneseni so k nam od vseh vetrov in doma predelani. Imamo toliko regionalne arhitekture kakor malokatera druga, tudi večja dela, in sicer alpsko, mediteransko, panonsko hišo v ožji domovini; dinarsko, bizantinsko in orientalsko na našem jugu.

«V sredstvih naše arhitekture ni več hiše za plemiča, bogataša ali arhitekta, temveč hiša za vsakogar. Dobrišen del sreče človeka je v tej hiši. Najti stanovaljsko celico človeku je danes ideal mnogih arhitektov in šol. In v tej težnji tiči globoka humana nota naše dobe.

Ce gledamo v preteklost, vidimo, da se tej težnji zaradi posebnih pogojev približujeta najbolj orientalska in bizantinska arhitektura. In zato se ne smemo čuditi, če opažamo povsod vplive teh dveh na sodobno arhitekturo. Francosom in Američanom morata biti eksotikum, iz njih črpajo nove pobude. Ne vem, zakaj naj bi vedno sprejemali vzore iz druge roke, ko smo sami na izviru? Naša orientalska in makedonska hiša sta zlati jama sodobnosti in ti dve arhitekturi nista za niti perzijska niti mezo-potamska niti eksotikum, to je naša zelo dosegljiva in prijemljiva stvarnost — naša dediščina.

Vsakdo, ki se obdelavana stroka vsaj kolikor, toliko zanima, bo rad večkrat vrnal to knjigo v roke. In prav ob njej bo postal pozoren — kolikor mu te stvari niso bile že znane — na čudovito bogastvo elementov

lepe in ponosne arhitekture, s katero se lahko ponahda na prvi videz skromna hiša kje v Bosni ali Makedoniji. Prav je, da je to Grabrijanovo delo izšlo, pa čeprav šele sedem let po njegovi smrti. »Mladinska knjiga« zasluži pohvalo, da omogoča izdajo tudi teh knjig. Na koncu knjige, kjer je spisek vseh del Dušana Grabrijana, beremo, da sta še dve Grabrijanovi knjigi v rokopisu; od teh je eden že pripravljen za tisk.

PAVLE MERKU

Baročna uvertura za dvojni godalni orkester, klavir in tolkala

Pred kratkim je Društvo slovenskih skladateljev kot svojo 48. edicijo izdalo Baročno uverturo za dvojni godalni orkester, klavir in tolkala našega tržaškega komponista prof. Pavla Merkuja. K novemu delu skladatelja se bomo še povrnili, prav tako bomo našli čitatele opozorili, ko bo skladba na sporedu Radia Koper.

Pozimi iz šole

foto Bubnič

Kos in taščica

(Spomini)

Leta 1935 sem dobil v roke roman italijanskega pisatelja, v katerem je opisal osebo, doživljajočo na Soški fronti leta 1916. Roman sem z zanimanjem bral, čeprav takrat se nisem aobro razumel italijanskega jezika. Zanimal me je predvsem zaradi tega, ker je pisatelj opisoval dogodke nedaleč od mojega rojstnega kraja. Te vojne dogodke sem deloma tudi sam doživljal kot devetletni otrok. Pri opisovanju bojev in oženju je avtor napisal tudi stavek, ki mi je zelo ugajal. Med trenutnim prenehanjem treskanja granat in šrapnelov je pisatelj iz bližine njegova grma zaslišal — veselo življenje kosa...

V tišini vojnih grozot, uničevanja človeških življenj in stanovanj je kos pel pesem o življenju. Ob ponovnem tresku granate je ostro zažvižgal: «Bic, bic, bic, zletel v kritje na vzhodno stran Sabotina in se skrčil v gost drevni grm. Ta bežen spomin na dogodek iz prve svetovne vojne mi je prikladal v spomin srečanje s taščico v jeseni pred tridesetimi leti.

Kako lepa je jesen v go-
ra! Bujno zelenje gozdov

se počasi spreminja. Paleta nevidnega umetnika — narave — iz dneva v dan nanasa novih barv na gozdove, travnike in pašnike. Samo njube detelje in ozimne se ohranijo svojo zeleno barvo. Zeleni bukovi gozdovi pa iz dneva v dan močnejše rjajo. Bele breze se oblačijo v prosjono rumene pajčolane.

Doma smo imeli parcelo, travnik z imenom «Na pivovaru». Del te parcele je bil namenjen za stelnik in je na njem rasla praproti. Tisti del smo imenovali «Prapetnica». Zadnji teden oktobra smo vsako leto praznovali tri prijetne — čeprav naporne dni v «Prapetnici». Prijetne spomine hranim na tista leta. Na visoki planoti, kjer stoji rojstna vas, skoro vsako leto konec oktobra že pobeli snega in pože zadnje zelenje. V «Prapetnici» pa je še pozimi gorko, ker je kot podolgovata polica obrnjena proti jugu. Sonce se upira vanjo z vso močjo.

Ceprav je bila košnja praproti težko delo in je zahtevala močnih koscev, smo se je vendarle veselili. Poslednji vsako leto smo se pri tej košnji in spravljanju ogreli in prepotili na

soncu. Tako radi smo opoldne odložili kose in poselili okrog velikega jergasa pod brezo k obilni južini. Mati se je rada postavila z izbranimi kmečkimi «rihtami» — jedili. Za kosce praproti so morali biti na jedilnem listu: veliki struklji, mlinci, glavnatu zelje in novi most, tepkovec. Zadnji le, če je bila dobra sadna letina. Po kosilu smo se zlekli na pokoseno praproti in obrnili site trebuhe proti soncu. Starejši kosci: Mostast Janez Kažušev, Jože Grosinav in Klapčar so kmalu zadržali v kratke prebavljajni spanec, mlajši pa smo pomežikovali grabljam.

Naenkrat je iz grmovja ob «Prapetnici» prišla drobna, ljubka ptica z rdečkastimi trebuskom — taščica. Obsedela je na vejici belega gabra dober meter od naših glav. Obstala je in nas prijazno motrila z drobnimi črnimi očki. Bilo je, kot da nas neseča prosi. Hitro smo se sporazumeli z očmi, da se ne bomo zganili. Segel sem počasi z roko v jersav in odločil kosček sredice od kruha. Sredico sem zdobil med prsti in vrgel drobtinice pod vejo. Taščica se je giba roke prestrašila in prhnila nekaj metrov stran. Ostali smo mirni in jo opazovali. Kmalu je znova prišla na prejšnje mesto. Od tam je čez trenutek prhnila na tla in začela pobirati ponudene krušne drobtinice.

Molče smo se spogledali. Taščica nas je verjetno opazovala iz grmovja, ko smo se malo prej gostili s struklji in mlinci. Bila je lačna. Kasno v jeseni je primanjkuje v naravi hrane za njen sicer majhen kljunček, toda vedno prazen želodec. Prišla se je ljudem z upanjem, da bo kaj ostalo tudi zanj...

Prav tako se je taščica «povabila» h kosilu tudi drugi in tretji dan. Tih nas je pozdravila z značilnim: «Či-črik, či-črik, či-črik». To smo razumeli za človeški: Prosim. Znova smo ji natrčili drobtinice. Ni se več prestrašila. Takoj je sfrčala na tla in začela pobirati drobtinice.

Vse tri dni je bila drobna ptica naš gost. Ko smo tretji dan v drevo Drejce, de kamini te v'č ne uleže! Je papjček na ugnjišče, suo za večirjoo — jišče! Vide ben n's Miče, de s kamina d'm ne fjele!

Tri desetletja so pretekla od tistih lepih, vsako leto ponavljajočih jesenskih dni. «Prapetnice», pravične povedane, praproti danes ni več. Ostalo je samo še ime. Nekdanji stelnik je zaraslo gosto grmovje. Na vsej površini stelnika nastaja lep gozd, ki bo mlademu gospodarju pomagal živeti.

Tudi nekdanjih starih koscev ni več. Mutasti Kažušev Janez je umrl nekaj let pred narodnoosvobodilno borbo. Prav tako starih Klapčar, Jožefa Grosiljevega so esesovci živega sežgali; zgorel je v plamenih lastne hiše, zgrajene s trdo prisluženim denarjem kmečkega dninarja... Človek, dober kot kruh, so o njem govorili ljudje. Takratni mladi kosci — danes zreli možje z družinami — se v spominu radi vračajo v «Prapetnico». Lepi so spomini na tiste preživetne zadnje oktobrske sončne dneve. Ko se utrjejo v našem spominu, je zraven tudi — naša ljubka taščica.

S. A.

P. A. OGAREV

Iz življenja svetoivanskih strin

Mandrjerke se pričakajo

Mačka od «strine» Vance je ukradla klobaso na domu «strine» Urše.

Urša:
Cujte! Cujte! Strina Vanca!
Pavejte, če je tu krjanca
z mačkovo vašuo,
ke huode zmire u šišuo našuo!
Anab je ukrala pišče,
zdej skučila na ugnjišče,
ukrala Mičete klobasuo
jen sfrlela če u jasuo!
Tela je še zm'kent tje!
Treba buo ub't hudiča!
L'sko je deši meš!
Ja, Miče juo be deu čez pù!

Vanca:
Kasne štorje za anuo klobasuo!
Sej znani! Pr stricevuh juo je Miče jasuo.
Pasale ste če bubca,
kar suo ubile kukca.
Muaja buoga žvau
je sira ribjeh glau!
Jeh ta stare z betole pr'naša!
Nej lačna, mačka naša!
Vi druge stiskaste se pas,
vi druge lačne l'skeh ste klobas!

Urša:
O, ti frdaman babje rjep!
Kej spraula zdej je učepl!
Tista tuaja mačka stva,
ugulena sta griva,
l'ko zakrcin na glas,
patreba l'skeh je klobas!
Je pr'nas u siše usej an t'č,
damá pr tebe pej ni n'č!

Vanca:
O, pačake b'ble Ti!
Trko te bondance ni!
Vidla s'n sez strinu Pepuo,
de Japate se krala repuo!
Ti buoš lačna tude meš,
še mačka te be duabra blá!
Drevo buo paveu n's Dreja,
če je naša mačka breja.
Ce mlade buo skotila,
še večirjoo buoš nardila!
Ce te huode pa ugodane šise,
sej paluove te usé miš!

Urša:
De jest s'n krala repuo?
Hudič te už'me s Pepuo!
Jest vidla tebe s'n tri buote,
ke se pabirala vrzute
ku štrige u paučaci!
Pa nuace plješeti ti
jen mačka s tabuo,
ke ni v'č n'č za rabuo.
Tatinske ste ubej!
J'maš reč še kej?

Vanca:
A, če znan še kej?
Samo moučme, de!
U nedeluo Dreja te zamirko
prej ku šla se u cirko,
se prša z uostarije,
za puajut lepe litanije?
Te zmire ustane za kuartine.
Damá pej muvneek uon s terine!
Taku! Taku je ta! Hā, hā, hā!

Urša:
O, Vancuona lebezniva,
kej se pej pr tebe skriva?
Sej duabro zna vre Drejce,
de kamini te v'č ne uleže!
Je papjček na ugnjišče,
suo za večirjoo — jišče!
Vide ben n's Miče,
de s kamina d'm ne fjele!

Vanca:
Dej Urša, kej muo trko se lovih
Zaduaste vit madane na sešle.
Ku u njih be gnjede miš!
Ja, revez Dreja je pr šise!
Trkaj na njih je bleko.
ku jema suien cveko!
U laufanje se me ne zad'se,
jen guobec ambat se zam'se!

Urša:
Ja, ja, zatu jezek me bali,
ke pausud me s'frjes ti!
Ce nemas prav kej delat,
ku z jezikan strelat,
ubire mačke bouhe,
sej u siše ste ti mouhe!
Jen, pr pasje vjere,
p'ste ambat me na mire!

V tem priteče mala deklica in pravi:
O, mate, mate vi,
u čuhnje usé smrdi!
Je na trpele luano zak'do,
se f'žo je prsm'do!
Kej buomuo jele mi?

Vanca:
Pej sčuhale muo muoček!
Deklica:
Kadar uace muoček vide,
už'me žlicuo jen rajha zide!
O, kašna naša buo večirja?

Vanca:
Mouč! Muo spekle črnega hudirja!

MARIJA MIJOT

Ohraniti večno mladost - človekov davni sen

Petelinjo žlezo je presadil nase francoski učenjak Brown-Séquard

Cela vrsta različnih učenjakov, raziskovalcev, biologov in zdravnikov, resnih in tudi manj resnih, celo sieparjev, se je že ukvarjalo s tem vprašanjem. Največja želja človekova je bila že od pradavnih časov: najti lek, ki bi mu ohranil mladostno moč čim dalj in mu podaljšal življenje kolikor mogoče dolgo. Podaljšati življenjsko moč, da bi zmogel vsako delo, vsak napor, vsako nalogo, da bi ves njegov organizem bil vedno mlad.

V tej vrsti je zdaj romanska zdravnica Ana Aslan. Morda je njej uspelo tisto, česar niso zmogli vsi, ki so pred njo delali razne poskuse. Znameniti francoski biolog Jean Rostand je prepričan, da se bo sčasoma le posrečilo nekomu najti «čudezni lek življenja». A do sedaj še nismo tako daleč, čeprav dajajo uspehi romunske znanstvenice mnogo upanja. Koliko truda, koliko po-

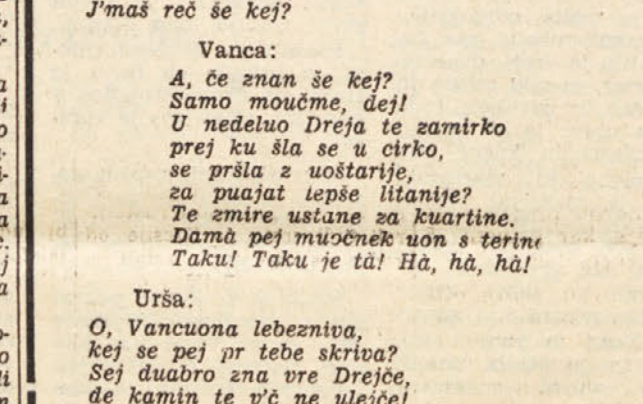
SEQUARD

MESNIKOV

VORONOV

BOGOMOLEC

ASLAN

skusov in domislje so v tem imeli dosti. Včasih je že dobro kazalo, da smo staranje dokončno premagali, da bomo že z nekaj tabletami ali injekcijami obudili v starajočem se telesu mladost in da se bo — življenje, mladostni elan in vsa mladeniška moč začela znova.

A razočaranje je bilo vsakokrat zaključek takih o-

gov, sanj in upanja. Najbolj zanimiv, a resen je bil francoski učenjak in profesor na pariski Sorboni, Edvard Brown-Séquard. Rojen je bil leta 1817 na otoku Mauricius. Mati njegova je bila Francozinja, oče pa American. Svoja mlada leta je preživel povečini na morju. Kot mlad zdravnik je opravljaj svoj poklic na raz-

nih angleških ladjah. Se- le pozneje se je nekako umiril, ko je dobil mesto profesorja na Harvardski univerzi. Vsekakor je bil znan in priznan učenjak, če so mu zaupali mesto na tej univerzi, ki je ena največjih v Ameriki.

Toda ni dolgo ostal na tistem mestu. Leta 1866 so mu ponudili mesto rednega profesorja na pariski Sorboni. Nič ni pomisljal, kar brz se je odločil in sprejel. Zasedel je mesto slovitega francoskega učenjaka Claudiva Bernarda in na to je bil zelo pono-

sen. Že prej se je ukvarjal z raznimi raziskovanji, a posebej se z iskanjem elekta večne mladosti. O njegovih poskusch, ki jih je delal na raznih živalih, so mnogi govorili. Najbolj nenavadne stvari so si pripravovali o njem in o teh poskusch. Načrt njegove se seveda ni nič vedelo. In prav zato je imelo to še takoj mik; ko je bilo vse tako skrivnostno! A takrat je pa bila prava senzacija!

«Kaj niste slišali, gospod? Star profesor Brown se je poročil!»
«E, se šalite, gospa! Saj to menda ni mogoče! Kaj ne veste, da ima že 72 let?»
«No, in kaj zato? A vi, gospod, ne veste, da je odkril lek, ki mu je vrnil vse razumete, gospod. Vse moči, ki jih je imel pred 50 leti?»

«Toda, gospa! Saj to menda ni mogoče! Kako je to mogel?»

«In veste katero nevesto si je izbral? Mlado Robertu. Dvajset let! 20: 72!»
«Kako pa je našel tisti čudežni lek? Mar veste tu di to, gospa?»
«Seneda, gospod! Vse vem! Iz prve roke: povedala mi je njegova gospodinja. Se sedaj je vsa preplašena.»

«Torej, gospa, pripovedujte!»
«E, ni mnogo povedati! Oni dan je sedel tam na terandi in ves zamišljen ni spregovoril ves dan ni besedice. Tako je pripovedovala Betina. Tudi na večer je ostal kar tam. Toda drugi dan je našla na kuhinjski mizi ubogega koka mrtvega, z razparanim trebuhom. Le čemu je bilo treba staremu ubiti živali! Tako prijazna je bila. Vsako jutro je zbu-

dil vse v hiši s svojimi petjem. Ko ga vsaj ni preveč mučil! A ni mogla prav nič več zvedeti o tem od njega. Se dalje je bil zamišljen in v enomer je nekaj pisal in računal.

A čez nekaj dni, morda kakih deset, se je jel stariti tako čudno obnašati. Nič več ni sedel naprečno niti ni hotel biti več sam. Kar naprej je hodil k oknu in zrl tja dol po ulici. Pa tako čuden pogled je imel! In glas! Kot kak častnik, zvono je zaklical. Nič več ni bil tak kot prej. Zdelo se ji je, da postaja vsak dan bolj živahen, bolj mlad. In nekega dne ga je kar naravnost poprsala. Tako je zvedela vse. Ves čudež njegove spremembe ji je postal na mah jase. Tisto noč, ko je ubil petelina, je petelinu izrezal neko žlezo, (saj menda veste katero, kaj ne, gospod) in si jo presadil na svojo nogo. Pod kožo na stegnu si jo je vcepil. In čudež se je zgodil: žleza se je pri- rasla na njegovo nogo. Potem pa je začela opravljati svojo funkcijo. In gospod Brown je začel postajati mladenič. Sicer pa bo jutri o tem sam predaval na univerzi. Ako hočete kaj več zvedeti, pojdite ga poslušati!»

Res je predaval stari Brown. Dolgi sivi lasje so mu med govorom kar frfotali, a brada je dobila lepši lesk, čeprav je bila še vedno silva.

Govoril je o svojih dolgoletnih poskusch, ki jih je delal po zapiskih svojega slavnega prednika Bernarda. Ta je namreč dosegel, da so v človeškem telesu neke žleze, ki izločajo naravnost v kri torej žleze z notranjim izločanjem. To Bernardovo proučevanje je Brown nadaljeval in se izpopolnil izsledke. To ga je privedlo do onega znamenitega poskusa s petelinom. In natanko je pripovedoval, kako je presadil na svojo stegno petelinjo žlezo. Vsi poslušalci, ki jih je bilo nenavadno mnogo, so bili po njegovih besedah navdušeni. Zlasti ko so uspeh videli na njem samem.

Se dalje je delal posku se, vendar ni mogel pregovoriti nobenega svojih vrstnikov — starcev, da bi ho- teli poskusiti na lastni ko- ži.

Tako je ostal le pri ži valih.

Toda medtem se je poročil z ono mlado Bernar- do 50 let mlajšo! Nekaj časa so celo govorili, da je noseča.

Dr. Edvard Brown-Séquard je umrl zadet od kapi. Ni našel čudežnega zdravila zoper starost. Iz- kazalo se je, da je bil njeg- ov uspeh le zelo zelo red- ka izjema.

Pozneje so nastopili še drugi za njim. Mesnikov, Rus. Tudi on ni rešil te zagotekke. Od- kril je le bacile, ki povzro- cajo kisanje mleka, oz. ki pretvorijo mleko v jogurt. Sergej Voronov, Rus. Eivsi osebni zdravnik egip- tovskega kralja. On je de- la poskuse s presajanjem opijih žlez na človeka. Brez uspeha. Preveč je go- voril in mnogo denarja je potreboval.

Dr. Aleksander Bogomo- lec. Tudi Rus. Ni verjel v to, da so žleze tiste, ki od- ločajo o dolgem življenju in o energiji. Zanj je bilo vezivno tkivo tisto, ki je bistvo mladosti in moči. A preden je razrešil skriv- nost, je umrl.

Sedaj je dr. Ana Aslan. Romunka. O njej govori svet. Ona bo morda vrnila starcem mladost? Večno življenje? Kdo ve?

S. A.

P. A. OGAREV

VELJAVEN OD 11. DO 17. JANUARJA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.) Vsako sumničanje je odveč in neutemeljeno. Oseba, ki vas ljubi, je iskreno navezana na vas. V poslovnih zadevah bodite previdni; z delovnimi tovariši bolj vljudni.

Blik (od 21. 4. do 20. 5.) Spremiti dogodke, kakor pridejo, tudi če vam ne ugajajo. Ne bo vam šlo od rok poklicno de- lo. Nekaj boste morali ukreniti, da ne bo prišlo do neprijetnih sporov.

Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.) Ne- ki ljubzenski ve- stinek bo verjet- no sel po vodi in boste zamenjali. Čaka vas važno delo, ki vam bo pri- neslo zaslužek in zadost- ne. Vesele novice.

Rak (od 21. 6. do 22. 7.) Vase razpoloženje se bo hitro spre- menjalo sprčo raz- ličnih dogodkov. Poslovno delo bo dobro napredovalo in bo- ste lahko premagali more- bitne ovire. Zanimivi raz- govori.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.) Preseneče- nja. Odpirajo se nova obzorja za staro ljubezen, ki bi kmalu umrla. Imeli boste važ- ne pogovore in lahko skle- nili ugodne dogovore, saj ste potrpežljivi in prepri- ljivi.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.) Sen- timentalno življe- nje se razvija pod ugodnimi vplivi. Oseba, ki vas ljubi, bo ustrejala vašim željam. Trdo se bo- ste morali boriti, da boste premagali nasprotstva.

Tehinica (od 23. 9. do 23. 10.) Zve- zje so vam naklonjene. Lahko boste uredili na- črt, ki vam je zelo pri- srcu. Napredovanje v službi. Primeren dnevi za uredit- ve.

Skorpijon (od 24. 10. do 22. 11.) V srečnih zadevah ne bo šlo vse gladko. Spreme- niti boste morali nekatere načrte. V poslovnih zadevah bodi- te previdni. Zaskrbljenost zaradi neke vesti, ki pa se vas ne tiče.

Strelec (od 23. 11. do 22. 12.) Prednati morate temne misli. Vse se bo lepo uredi- lo. Uresničili bo- ste nekatere svo- je pobude. Lepa priložnost za zaslužek. Obisk prija- teljev in darilo.

Kozorog (od 21. 12. do 20. 1.) Za- račni malenkost- nih sporov boste slabe volje. Preobremenjeni bo- ste s svojimi po- klicnim delom in ne boste imeli časa za osebne za- dve. Neprijetna sprememba.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.) Prijet- no srečanje in razvedrilo. Doga- vori za prihod- nost in lepa per- spektiva za za- služek. Bodite še previdni in naj vas ne zapele želja po spekulacijah in hazar- du.

Ribi (od 20. 2. do 20. 3.) Možnost spora z drago o- sebo, če boste le preveč trmasti in nepustljivi. V poklicnem delu boste našli na nekatere ovire, a jih boste premaga- li. Nove izkušnje.

URE
NA DEBELO
ZLATNINE

MAGNAGHI

UI. S. Lazzaro 8 - TRST - Tel. 35733/36308
tekoči račun 51

OMIKRON
TECHNOS
DOXA

GRAFOLOG ODGOVARJA

KO TAVAM PO DEŽJU — Pri vas se kažejo osno-
ve odločnosti, poguma in vztrajnosti, vendar so te
lastnosti za vašo leto premočno razvite. Namesto da raz-
vijate samovoljnost, katerega boprijeljala do pretirava-

Prosim Vas, da tudi mon

nja, se raje lotite pravkar naštetih lastnosti, na ta na-
čin boste postali zadovoljniji s samim seboj. Za iz-
vedbo katerega načrta znate navdušiti tudi druge in si
tako pridobite zadostno število sodelavcev.

KARITAS — Mali dogodki vas prehitro spravijo s
tira. Drugače ste širokogrudni in sovražite ljudi, ki

Do se bo tudi jedni prej al

BARVA JE SVETLOMODRA — Ste občutljivi, ven-

dar zavzamete pot v življenju po razumni presoji. Z
optimizmom gledate v življenje, se znate temu pril-
goditi; svoj nemir pa skušate odstraniti s svojim na-

nadaljevan časopisov, ku

daljnim intelektualnim razvojem. Bogastvo idej in za-
misli omogoča ustvarjalno dejavnost, zaradi vsestran-
skega interesa pada koncentracija.

SNEZANA: — Določene stvari, ki jih ne morete
takoj dobiti, skušate doseči s silo, ki meji skoraj na
agresijo. V zelo kratkem času si nameravate izboljšati
svoje gmočno stanje; pazite se pri tem delu in
diskretnosti. Opreznost pri trgovanju je zelo umestna.
Boljši je dan premisleka, kakor tri dni hoda. Ne bodite
preveč zaverovani sami v sebe.

KANADA 28 — Ste oseba, ki hrepeni za naglim
materialnim dvigom, kateri pa primanjkuje vztrajnosti
in močne volje, da bi v primeru ovir na postavljeni
poti k cilju vztrajala do kraja. Zelo skrbno se mo-
rate odločiti pri izbiri svojega cilja, kajti v primeru
negativnih vplivov iz tega področja kaj lahko zapu-
date v močne psihične depresije, ki morejo imeti zelo
težke posledice.

Iz naših krajev

Na kratkem obisku v Dolini

Dolinska oljarna je po 4 letih spet predelala 35 stotov oljk

Kamen, ki melje oljke, je bil postavljen leta 1883 in od takrat se predelava oljk sploh ni mehanizirala - Predvidevanja za tekoče leto

Po štirih letih prisilnega premora je ob koncu lanskega leta spet začela obratovati dolinska oljarna, ki je last dolinske srenje. Slika in zmrzal v letu 1955 sta dobila osrednjo vlogo oljnih dreves, tako da so se šele lani spet nekoliko poravnale in obrodile prvi sad. Tega je bilo sicer malo, a vendar toliko, da je oljarna za teden dni zazvela.

Dolinska oljarna je zelo stara. Kamen, ki melje oljke, je iz leta 1883, prejšnji pa je star že vsaj dvesto let in ga sedaj uporabljajo lantje za podstavke mlaj. Zato je tudi ves postopek pridobivanja olja temu primerno star, v ničemer mehaniziran in odvoden samo od spretnosti ljudi, ki so zaposleni v oljarni.

Kot smo že omenili, je oljarna začela delati v lanskem decembru, in sicer sicer meseca. V njej so bili zaposleni štirje vaščani, in sicer Ivan Strajn, ki je vodil knjige, Ivan Sancin, ki je bil kurjač in pobiralec olja, Josip Foraus, ki je oljke tehtal in Anton Strajn, ki je popravljal za delo tam, kjer je bilo potrebno. Od 18. decembra do 23. decembra so dnevno predelali po 500 kg oljk, kar pomeni 35 stotov v enem tednu.

Postopek pridelovanja olja sta nam obrazložila Ivan Sancin in Anton Strajn, ki je nadzoroval delo v oljarni. Oljke gredo najprej pod veliko kamnito kolo, kjer se zmeljejo, zmes pa se se spodmelje. Potem dajo tako zmletje oljke v »sporte«, ki jih vsako posebej prenesemo do stiskalnice. Tu v »sportu« nalijemo kakih 15 litrov vrele vode in potem gre vse skupaj pod stiskalnico. Ta postopek se ponovi še dvakrat, in sicer tako, da je »sporta« prvič pod stiskalnico kakih trideset ure. Potem se oljna zmes pretere in polije s kromom. »Sporta« gre spet pod stiskalnico in tako se tretjič, ko se doda največ kropa in se vsjak stiskalnice najbolj privije.

Oljke, ki je pomešano z vodo, gre iz stiskalnice v sod, kjer ostane olje seveda na vrhu. Ko se olje v sodu ohladi, ga s pobiralkom bherejo in dajo v poseben kotel, katerega dajo na ogenj. Tu pustijo, da olje za trenutek zavre, po približno eni uri, ko se ohladi, pa ga precedijo, stehtajo in končno razdelijo. V enem dnevu opravijo po pet takih del.

Kot vidimo, je postopek zelo zapleten in zahteva precejšnjo delo. Lani so oljke bolj slabo obrodile in tako so ljudje prinašali v oljarno tudi samo po 5 kg oljk, največ pa 200 kg. Oljke so pripeljali kmetje iz Kolonkova, Milj, Sv. Barbare, Oreha, Mačkovej, Prehenege, Krogelj, Boljunca, Zabrežca, Boršta, Ricmanj, Loga Domja in seveda iz Doline. Čeprav je bil oljni pridelek slab, pa se vsi tolažijo z mislijo da bo letos mnogo boljše... seveda če ne bo spet kakšna zmrzal.

Se to naj povemo. Iz 100 kg oljk se običajno pridelajo 17 do 20 kg olja, v izrednih primerih tudi 22 kg. To je pač odvisno od vrste oljke.

V dolinski srenji so mnega, da bo treba oljarno vsaj deloma modernizirati, zlasti še, če se bo pridelale oljke povečale. Njihova želja je, da bi predvsem dosegli mehanizirano mletje oljk, kar pomeni, da bi se kamen sam vrtil, po drugi strani pa da bi nabavili nov in sodoben filter za čiščenje olja.

Kmetovalci z zaupanjem pričakujejo prihodnji november, ko bodo spet obrabljali oljke. V Bregu in v Milj, ki jih hribih predstavljajo oljke, če normalno obrodijo, pomemben vir posrednih dohodkov, saj so njih lastniki cizroma družine potem skoli vse leto preskrbljeni z o-

ljem in včasih ga ostane tudi kaj za prodajo.

Upajmo torej, da ne bo prehude zime, ki bi utegnila vse upe in načrte kmetovalcev prekrizati.

SAMOTORICA

Lani so delavci ustanove SELAD začeli popravljati pot, ki vodi na hrib Sv. Lenarta. Pri delih je zaposlenih kakih 12 delavcev in če bo šlo vse po sreči, bo pot dokončana v kakih 14 dneh. Prej je na vrh Sv. Lenarta vodila le peš pot, sedaj pa bo nanj možen dostop tudi z avtomobili. Čeprav pot ni kdo ve kakšna avtomobilska cesta, pa je le tako urejena, da bodo po njej lahko vozili tudi večji avtomobili. Na ovinkih, zlasti strmih, in na mestih kjer se preka pot odteka voda, so cestničarji tudi tlakovali z granitnimi kockami.

Nova pot bo nedvomno vplivala na razvoj turizma. Toda v tej zvezi moramo omeniti, da je ostala neasfaltirana cesta, ki vodi od Kresije do naših vasi. Slišali smo, da namerava občinska uprava v letošnjem poletju asfaltirati pot skozi vasi. Prav bi bilo, ko bi ob tej priložnosti asfaltirali tudi cesto do Kresije, od koder se nadaljuje asfaltirana cesta preko Brišče na avtomobilsko cesto. Le v tem primeru lahko upamo na večji dotok turistov in valorizacijo hriba Sv. Lenarta.

V tej zvezi naj še izrazimo mnenje, da je v poletnih mesecih postavili pod vrhom Sv. Lenarta kakšen bife, ki bi bil izletnikom zelo dobrodošel. Vas ima samo eno gostilno in še ta je na Kresiji, namesto da bi bila v sredini vasi. Tako izletnikom ni moč z nikomer postreči in bi bil prav zaradi tega bife nad vse umesten.

GROPADA

Malokdaj se oglašamo in se takrat samo s pritožbami. Glavno vprašanje je bilo in je še vedno vprašanje ceste, ki veže našo vas s Padričmi. Toliko prošnji smo že napravili, da bi cesto asfaltirali, a

do sedaj vse zaman. Kar naprej jo posipajo z drobnim gramozom, tako da je za promet, zlasti pa še za motorje zelo nevarna. Vse, tudi dosti manj prometne poti v tržaški okolici so že asfaltirane, le mi ne pridemo nikoli na vrsto. Zato še enkrat zahtevamo, da se tudi ta cesta asfaltira.

Tudi po vasi so poti slabo vzdrževane, kar velja še posebno za pot do bloka. Potem je treba povedati, da je vprašanje zase čistota na ulicah, ki jih pometejo morda enkrat ali največ dvakrat na leto. Kanalizacije v vasi ni in zato pride včasih do hudih nevarnosti, saj se voda in z njo umazanija, razliva s poti na vaška dvorišča. Zato bi bilo treba pomisliti tudi na rešitev vprašanja kanalizacije, saj predstavlja kanalizacija v današnjih modernih časih osnoven pogoj čistoče in higiene.

Končno naj še omenimo vprašanje telefona. Vas ima 109 hišnih števk, v njej prebiva nad 400 ljudi in če je potreba, morajo oditi na telefon v Padriče. Le v najnujnejših primerih se lahko poslužijo telefona, ki ga ima v karabinjerji na bloku. Zato bi bilo nujno potrebno, ko bi tudi naša vas dobila svoj telefon, ki bi ga lahko postavili v eno od vaških gostiln.

CEROVLJE

Vsako toliko se tudi pri nas nabere kaj gradiva, vrednega objave. Tako se na pr. spet nekaj plete okrog naše nove šole, ki se je držila smola že od začetka dalje, namreč tista smola, ki se rada prime naših starih in novih šol. Kar se tiče zdarskih del, je že vse dovršeno, drugače pa je glede opreme. Zapletlo se je pri pomanjkanju sredstev. Čudno! Kaj bomo zaradi te čudo-smole spet čakali nekaj mesecev?

Tudi poti nam delajo glavice. Referent za javna dela naše občine se je po tolikem kaj vendarle nedavno prikazal v vasi in se je lahko prepričal, v kakšnem stanju so vaše poti. Ne vemo, če si je ogledal pot proti Mavhu.

100 let Marije Jakopin

Prejšnji teden, in sicer 5. januarja, je praznovala 100-letnico svojega rojstva Marija Jakopin iz Rojana. Kot smo že obirno poročali, je slavljenska doma iz okolice Razdrtega, a je prišla pred začetkom druge svetovne vojne v Trst, kjer se je nase lila pri svoji hčerki. Kljub izredno visoki starosti je še vedno čila in zdrava, tako da ji prav gotovo ne bi nihče prisodil 100 let. Še enkrat ji želimo, da bi v zdravju in zadovoljstvu preživela še mnogo let življenja! Na sliki vidimo Marijo Jakopin pred vrati stanovanja na Seali Santi 28, s soprokom v jolici, ki jih je poleg drugih rož in daril prejela ob svojem stotem rojstnem dnevu.

njam. Za nas ni ne tega ne onega in moramo prosjačiti za vsako ekarjolo gramozu — kot da bi ne bili sestavni del občine. Je res, da občina ne more vsemu kaj, a če so vse ostale vasi dobile nekaj izboljšanih poti, zakaj so te pri nas tako zanemarjene? Sredstev ni in ne bo vse do tle, dokler ne bo poprava naših poti (Cerovlje-Mavhinje in Cerovlje-odcepek od seslansko-mavhinjske poti) med ustreznimi proračunskimi postavkami.

Radi bi tudi opozorili na smrtno nesrečo, ki se je letos pripetila pod železniškim mostom. Takšne nesreče grozijo in bodo pri naraščajočem prometu še bolj grozile tudi v bodoče, če se nevarni ovinek pred mostom ne odpravi!

Tako imamo sedaj novo cesto, ki pa je ne sme nihče uporabljati, kajti z obeh strani je zaprta z ustreznimi prometnimi znaki. Marsikdo, ki je po njej nježno vozil, pa je že dobil globo.

Ne moremo razumeti, da je kaj takega sploh mogoče. Kaj res ni moč dokončati še 10 metrov ceste in jo odpreti za promet? Zeleli bi, ko bi se naš občinski svetovalec za stvar zavzel ter od občine dosegel, da se cesta čimprej dokonča in odpre za promet.

Potem bi radi omenili vprašanje dvorišča okoli otroškega vrta. Če večkrat smo izrazili željo, da bi dvorišče nekako uredili in usposobili tudi gugalnico ter druge rekvizite, ki služijo otrokom za igranje. Sedaj je čas za to. Z dvorišča bi bilo treba odstraniti kamene in robote ter posaditi travo, gugalnico, ki sedaj rjavi, pa prebarvati in urediti.

Končno pa še eno vprašanje. Že toliko let vozijo v jame za vasjo smeti, iz katerih se zlasti poleti širi neznošen smrad. Kljub temu pa občini ni nikoli prišlo na misel, da bi vzele v službo kakega domaćina ter se na ta način vsaj deloma odolžila vasi in vaščanom za vse tegobe, ki jih povzroča odlaganje smeti. Mislimo, da bi bilo prav, ko bi občina vsaj sedaj najela nekaj domačinov, ko je v vasi precejšnja brezposelnost.

DOLINA

Danes naj izrazimo nekaj želja v zvezi z našim izživljanjem na kulturno - prosvetnem področju. Vse je znano, da imamo v naši vasi zelo dober pevski zbor, potem tamburaški zbor, pa še znani trio in še marsikaj bi lahko imeli, če bi imeli za delovanje na kulturno - prosvetnem področju primerno dvorano. Kaj res ni mogoče igrati storiti, da bi dobili primerno dvorano, v kateri bi prirejali kulturne prireditve, družabne večere itd.? Mislimo, da bi se o tej zadevi lahko pomenili naši občinski možje v svetovanju s kulturno - prosvetnimi organizacijami in drugimi podobnimi ustanovami.

Potem še besedo o občinski knjižnici. V poslopju starega županstva so na razpolago prostori in tudi nekaj knjig je že. Vemo, da je občinska uprava vsako leto dala v svoj proračun določeno vsoto denarja za poslovanje knjižnice, vendar so višje oblasti to postavko vedno ertele. Mi mislimo, da je tako ravnanje o- blasti vse obsodbe vredno, kajti prepričani smo, da če

Kraški motiv

(Foto Magajna)

TREBČE

Lani poleti so delavci tržaške občine skoraj dokončali dela na poti, ki vodi iz vasi na avto cesto. Nekdanji klanec so dobodba razširili in ga asfaltirali, tako da je sedaj nova pot tako široka, da lahko po njej brez skrbi vozijo tudi avtomobili in kamioni. To, da je bilo manjkalo do zaključka del le še največ 10 metrov, so delo nenadoma opustili.

Tako imamo sedaj novo cesto, ki pa je ne sme nihče uporabljati, kajti z obeh strani je zaprta z ustreznimi prometnimi znaki. Marsikdo, ki je po njej nježno vozil, pa je že dobil globo.

Ne moremo razumeti, da je kaj takega sploh mogoče. Kaj res ni moč dokončati še 10 metrov ceste in jo odpreti za promet? Zeleli bi, ko bi se naš občinski svetovalec za stvar zavzel ter od občine dosegel, da se cesta čimprej dokonča in odpre za promet.

Potem bi radi omenili vprašanje dvorišča okoli otroškega vrta. Če večkrat smo izrazili željo, da bi dvorišče nekako uredili in usposobili tudi gugalnico ter druge rekvizite, ki služijo otrokom za igranje. Sedaj je čas za to. Z dvorišča bi bilo treba odstraniti kamene in robote ter posaditi travo, gugalnico, ki sedaj rjavi, pa prebarvati in urediti.

Končno pa še eno vprašanje. Že toliko let vozijo v jame za vasjo smeti, iz katerih se zlasti poleti širi neznošen smrad. Kljub temu pa občini ni nikoli prišlo na misel, da bi vzele v službo kakega domaćina ter se na ta način vsaj deloma odolžila vasi in vaščanom za vse tegobe, ki jih povzroča odlaganje smeti. Mislimo, da bi bilo prav, ko bi občina vsaj sedaj najela nekaj domačinov, ko je v vasi precejšnja brezposelnost.

DOLINA

Danes naj izrazimo nekaj želja v zvezi z našim izživljanjem na kulturno - prosvetnem področju. Vse je znano, da imamo v naši vasi zelo dober pevski zbor, potem tamburaški zbor, pa še znani trio in še marsikaj bi lahko imeli, če bi imeli za delovanje na kulturno - prosvetnem področju primerno dvorano. Kaj res ni mogoče igrati storiti, da bi dobili primerno dvorano, v kateri bi prirejali kulturne prireditve, družabne večere itd.? Mislimo, da bi se o tej zadevi lahko pomenili naši občinski možje v svetovanju s kulturno - prosvetnimi organizacijami in drugimi podobnimi ustanovami.

Potem še besedo o občinski knjižnici. V poslopju starega županstva so na razpolago prostori in tudi nekaj knjig je že. Vemo, da je občinska uprava vsako leto dala v svoj proračun določeno vsoto denarja za poslovanje knjižnice, vendar so višje oblasti to postavko vedno ertele. Mi mislimo, da je tako ravnanje o- blasti vse obsodbe vredno, kajti prepričani smo, da če

bi bili v vasi tudi občani italijanske narodnosti in bi ti zahtevali svojo knjižnico, bi jo že zdavnaj imeli.

Sicer pa: če so ljudske knjižnice v mestu, zakaj jih ne bi smeli imeti tudi mi vaščani? Ali smo morda manj vredni od meščanov? Ali pa je vzrok ta, da nam knjižnice ne odprejo azto, ker smo Slovenci in bi bilo treba odšteti nekaj tisoč lir za slovenske knjige?

Tako imamo sedaj novo cesto, ki pa je ne sme nihče uporabljati, kajti z obeh strani je zaprta z ustreznimi prometnimi znaki. Marsikdo, ki je po njej nježno vozil, pa je že dobil globo.

Ne moremo razumeti, da je kaj takega sploh mogoče. Kaj res ni moč dokončati še 10 metrov ceste in jo odpreti za promet? Zeleli bi, ko bi se naš občinski svetovalec za stvar zavzel ter od občine dosegel, da se cesta čimprej dokonča in odpre za promet.

Potem bi radi omenili vprašanje dvorišča okoli otroškega vrta. Če večkrat smo izrazili željo, da bi dvorišče nekako uredili in usposobili tudi gugalnico ter druge rekvizite, ki služijo otrokom za igranje. Sedaj je čas za to. Z dvorišča bi bilo treba odstraniti kamene in robote ter posaditi travo, gugalnico, ki sedaj rjavi, pa prebarvati in urediti.

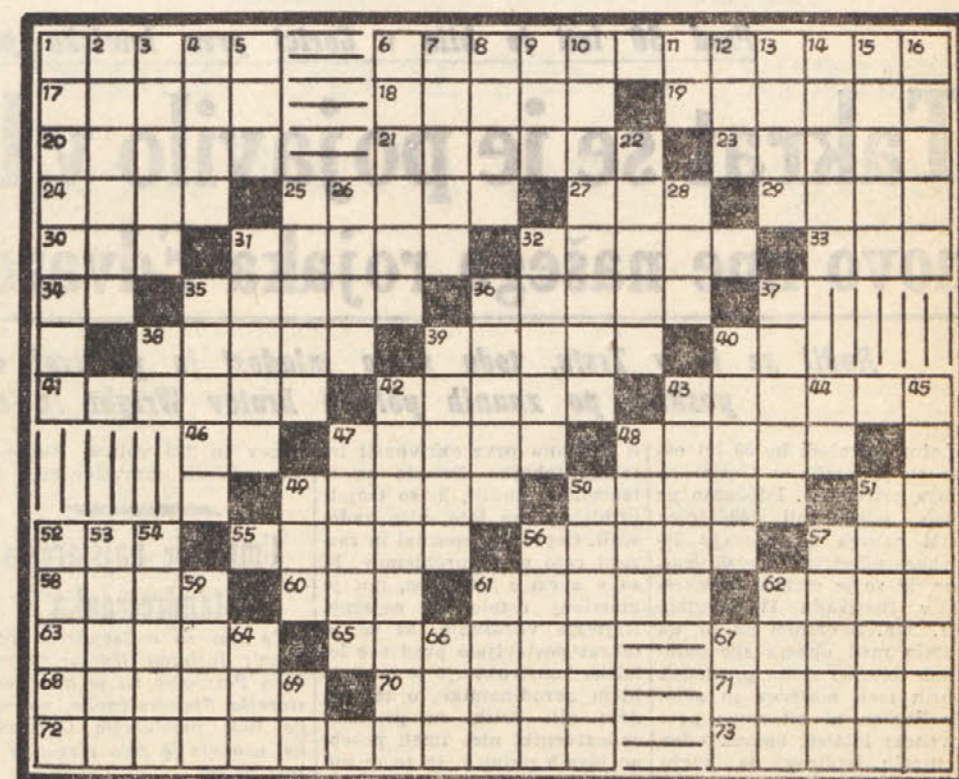
Končno pa še eno vprašanje. Že toliko let vozijo v jame za vasjo smeti, iz katerih se zlasti poleti širi neznošen smrad. Kljub temu pa občini ni nikoli prišlo na misel, da bi vzele v službo kakega domaćina ter se na ta način vsaj deloma odolžila vasi in vaščanom za vse tegobe, ki jih povzroča odlaganje smeti. Mislimo, da bi bilo prav, ko bi občina vsaj sedaj najela nekaj domačinov, ko je v vasi precejšnja brezposelnost.

DOLINA

Danes naj izrazimo nekaj želja v zvezi z našim izživljanjem na kulturno - prosvetnem področju. Vse je znano, da imamo v naši vasi zelo dober pevski zbor, potem tamburaški zbor, pa še znani trio in še marsikaj bi lahko imeli, če bi imeli za delovanje na kulturno - prosvetnem področju primerno dvorano. Kaj res ni mogoče igrati storiti, da bi dobili primerno dvorano, v kateri bi prirejali kulturne prireditve, družabne večere itd.? Mislimo, da bi se o tej zadevi lahko pomenili naši občinski možje v svetovanju s kulturno - prosvetnimi organizacijami in drugimi podobnimi ustanovami.

Potem še besedo o občinski knjižnici. V poslopju starega županstva so na razpolago prostori in tudi nekaj knjig je že. Vemo, da je občinska uprava vsako leto dala v svoj proračun določeno vsoto denarja za poslovanje knjižnice, vendar so višje oblasti to postavko vedno ertele. Mi mislimo, da je tako ravnanje o- blasti vse obsodbe vredno, kajti prepričani smo, da če

KRIŽANKA

BESEDE POMENIJO

VODORAVNO: 1. samec domače živali, 6. sladkosnede ženske, 17. posebej za živino nadležne žuželke, 18. ljudje z velikimi očmi, 19. puščavnik, 20. propagandna tiskovina, 21. ošiljeni vrh, ost. 23. sladkovodne ribe, 24. števil, 25. v kratkem, 27. vrsta zemlje, 29. prav tak, 30. brez glasu, 32. vrsta papirja, 34. reka v Sovjetski zvezi, 35. močan, vendar kratkotrajen dež, 36. preprost hlev, 38. na lep način, 39. junakinja znanega romana Andersena-Nöxeja, 40. okrajšava za kvadratni, 41. pritisk, 35. krvno povezana športniki, 42. vdan, veren, 43. praznik, 46. osebni zaimek, 47. moško ime, 48. malone, kmalu, 49. prepreča napravo za streljanje s kamnom, 50. izdelani iz dragocene kovine, 51. kratica za časovno oznako, 52. glasbeni izraz, 55. nedva, 56. hrib pri Beogradu, 57. hudobna, 58. država v Aziji, 60. trdna opora pod nogami (edninska oblika), 61. voščilih dve najbolj pomembni besedi: mir in zdravje. (Nekje je salivice pri tem pristavil ... in posteno vino, olje, mast in maslo).

NAVPIČNO: 1. politično podrejeno ozemlje, 2. dodatek k verziji, 3. nato, 4. mesto na Nizozemskem, 5. podoba, oblika, 6. zavajena, okrogla, ne pa velika, 7. približno, 8. vrsta čolna, 9. osebni zaimek, 10. dražitelj, 11. francoski spolk, 12. francoska narodna junakinja (fon), 13. posrednik, 14. nazivi, 15. delavec, ki ima opravka s kositrom, 16. nra vsojstvo, 22. muslimansko močan, 25. deo šolske opreme, 26. moško ime, 28. pritok Volge, 31. shrambeni, skladišni prostori, 32. kompresija, 33. krvno povezana športniki, 42. vdan, veren, 43. praznik, 46. osebni zaimek, 47. moško ime, 48. malone, kmalu, 49. prepreča napravo za streljanje s kamnom, 50. izdelani iz dragocene kovine, 51. kratica za časovno oznako, 52. glasbeni izraz, 55. nedva, 56. hrib pri Beogradu, 57. hudobna, 58. država v Aziji, 60. trdna opora pod nogami (edninska oblika), 61. voščilih dve najbolj pomembni besedi: mir in zdravje. (Nekje je salivice pri tem pristavil ... in posteno vino, olje, mast in maslo).

NAVPIČNO: 1. moneta, Egipt, 3. toča, 4. oljka, 5. hite, 6. Ita, 7. ji, 8. Grk, 10. Ir, 11. moka, 12. akutna, 13. lepen, 14. atom, 15. jelen, 16. ananas, 18. kriza, 19. klaja, 22. zla, 23. ogabiti, 26. svet, 31. Amerika, 32. lilijska, 33. imenoma, 35. krona, 38. ac 39. preča, 40. Ero, 41. epi, 43. abecede, 45. Ivo, 46. ale, 52. da, 54. vera, 56. oporek, 57. Aladar, 58. imeti, 59. anoda, 61. ataman, 62. trakta, 64. drama, 65. skiro, 67. Ika, 68. Iadoh, 69. tlesk, 71. azil, 75. Ezau, 77. iti, 79. udi, 80. Uri, 82. i, 84. GR.

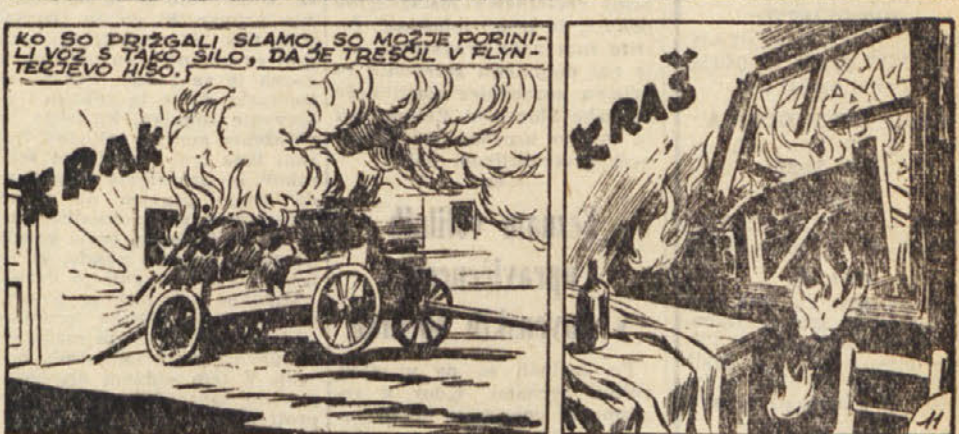
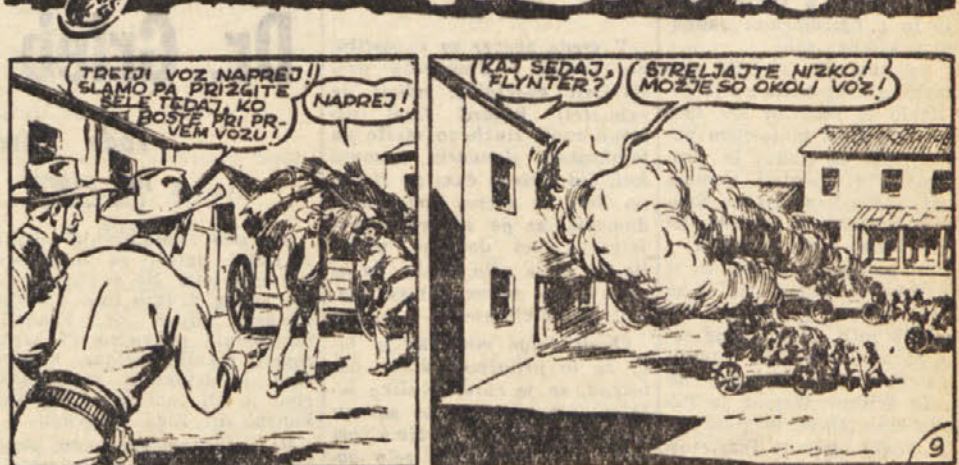
RESITEV KRIŽANKE

NAVPIČNO: 1. politično podrejeno ozemlje, 2. dodatek k verziji, 3. nato, 4. mesto na Nizozemskem, 5. podoba, oblika, 6. zavajena, okrogla, ne pa velika, 7. približno, 8. vrsta čolna, 9. osebni zaimek, 10. dražitelj, 11. francoski spolk, 12. francoska narodna junakinja (fon), 13. posrednik, 14. nazivi, 15. delavec, ki ima opravka s kositrom, 16. nra vsojstvo, 22. muslimansko močan, 25. deo šolske opreme, 26. moško ime, 28. pritok Volge, 31. shrambeni, skladišni prostori, 32. kompresija, 33. krvno povezana športniki, 42. vdan, veren, 43. praznik, 46. osebni zaimek, 47. moško ime, 48. malone, kmalu, 49. prepreča napravo za streljanje s kamnom, 50. izdelani iz dragocene kovine, 51. kratica za časovno oznako, 52. glasbeni izraz, 55. nedva, 56. hrib pri Beogradu, 57. hudobna, 58. država v Aziji, 60. trdna opora pod nogami (edninska oblika), 61. voščilih dve najbolj pomembni besedi: mir in zdravje. (Nekje je salivice pri tem pristavil ... in posteno vino, olje, mast in maslo).

NAVPIČNO: 1. moneta, Egipt, 3. toča, 4. oljka, 5. hite, 6. Ita, 7. ji, 8. Grk, 10. Ir, 11. moka, 12. akutna, 13. lepen, 14. atom, 15. jelen, 16. ananas, 18. kriza, 19. klaja, 22. zla, 23. ogabiti, 26. svet, 31. Amerika, 32. lilijska, 33. imenoma, 35. krona, 38. ac 39. preča, 40. Ero, 41. epi, 43. abecede, 45. Ivo, 46. ale, 52. da, 54. vera, 56. oporek, 57. Aladar, 58. imeti, 59. anoda, 61. ataman, 62. trakta, 64. drama, 65. skiro, 67. Ika, 68. Iadoh, 69. tlesk, 71. azil, 75. Ezau, 77. iti, 79. udi, 80. Uri, 82. i, 84. GR.

NAVPIČNO: 1. moneta, Egipt, 3. toča, 4. oljka, 5. hite, 6. Ita, 7. ji, 8. Grk, 10. Ir, 11. moka, 12. akutna, 13. lepen, 14. atom, 15. jelen, 16. ananas, 18. kriza, 19. klaja, 22. zla, 23. ogabiti, 26. svet, 31. Amerika, 32. lilijska, 33. imenoma, 35. krona, 38. ac 39. preča, 40. Ero, 41. epi, 43. abecede, 45. Ivo, 46. ale, 52. da, 54. vera, 56. oporek, 57. Aladar, 58. imeti, 59. anoda, 61. ataman, 62. trakta, 64. drama, 65. skiro, 67. Ika, 68. Iadoh, 69. tlesk, 71. azil, 75. Ezau, 77. iti, 79. udi, 80. Uri, 82. i, 84. GR.

Pustolovščine T.C. in K.

(Nadaljevanje sledi)

